

Usulus-Sunne

(Osnove Sunneta)

imam Ahmed ibn Hanbel

USULUS-SUNNE
(OSNOVE SUNNETA)

uvaženi imām, oživljivač sunneta i ponižavatelj bid'ata

imam Ahmed ibn Hanbel

(sa kratkim komentarom)

Plav, Sandžak
muharrem 1431. hidžretske
januar 2010. godīne

Izdavač:
"K e l i m e t u l – H a qq"
Plav, Sandžak
www.kelimetul-haqq.com
www.kelimetul-haqq.org
kelimetul_haqq@hotmail.com

Prevod, prelom i lektura teksta:
Ebū Ahmed

Unos teksta:
Ebū Hafsa

Dizajn korice:
Ebū Merjem

Štampa:
"K e l i m e t u l – H a qq"

Rekao je Allāhov Poslanik Muhammed, sallallāhu 'alejhi we sellem:

*''Najvrijedniji džihād je reći **riječ istine** pred nepravednim vladarem.''*[1]

*''Prvak šehīdā je Hamza, a potom čovjek koji dođe nepravednom vladaru, kaže mu **istinu** u lice, pa ga vladar ubije.''*[2]

*''Neka nikoga od vas ne spriječi strah od ljudi da kaže istinu kada je vidi ili bude njen svjedok, jer mu **riječ istine** neće približiti čas smrti, niti mu umanjiti nafaku.''*[3]

[1] hadīth bilježe Ebū Dāwūd, et-Tirmidhī i Ibn Mādže u svojim ''*Sunenima*'' od Ebū Se'īda el-Hudrija i Ebū Umāme el-Bahilija

[2] hadīth bilježi Hākim od Džābir ibn 'Abdullāha

[3] hadīth bilježi imām Ahmed u svome ''*Musnedu*'' od Ebū Se'īda el-Hudrija

USULUS-SUNNE (OSNOVE SUNNETA)

imam Ahmed ibn Hanbel
(sa kratkim komentarom)

بسم الله الرحمن الرحيم

U ime Allāha, Milostivog, Samilosnog

KRATKI UVOD U "USULUS-SUNNE"

Ova *risāla* (poslanica) je spomenuta u djelu *''Tabeqātul-Hanābile''* (1/241-246) u biografiji Ibn Mālika, jednog od najbližih učenika *imāma* Ahmeda.

Drugi koncizni sažetak ovoga vjerovanja se može naći u istom djelu, *''Tabeqātul-Hanābile''* (1/311-313):
''Ebul-Husejn Muhammed ibn Ebī Ja'lā je rekao: 'Prenosim od Ahmeda eš-Šendžija sa njegovim senedom da je rekao: 'Čuo sam od Muhammeda ibn Awfa da kaže: 'Ahmed ibn Hanbel mi je diktirao…', a onda ju je spomenuo (poslanicu)'.''

Ovo vjerovanje je također spomenuo i Imām el-Lalikā'ī u svom *''Šerh Usūlil-I'tiqād Ehlis-Sunne wel-Džemā'at''* (1/156-164), gdje je rekao:
'' 'Alī ibn Muhammed ibn 'Abdullāh es-Sekarī me je obavijestio da nam je 'Uthmān ibn Ahmed ibn 'Abdullāh ibn Berīd (ili Jezīd) ed-Dekikī prenio rekavši: Ebū Muhammed el-Hasan ibn 'AbdulWehhāb Ebul-Amber prenio nam je, čitajući iz svoje knjige u mjesecu rebī'ul-ewwelu 293. godine (hidžretske), rekavši: Ebū Dža'fer Muhammed ibn Sulejmān el-Munkirī nam je prenio rekavši: Ibn Mālik el-Ettar nam je prenio rekavši: Čuo sam Ebū 'Abdullāha ibn Muhammeda ibn Hanbela da kaže…'' A onda je spomenuo risālu, čitavu''.

Također, magazin *''El-Mudžāhid''* je objavio *risālu ''Usūlus-Sunne''* u izdanju od ša'bāna 1411. godine. [4]

Koraci u verifikaciji ove *risāle*

Prvo: U svojoj verifikaciji ove *risāle* oslonio sam se na dvije njene štampane verzije. Prva postoji u djelu *''Tabeqātul-Hanābile''*, a druga je spomenuta u djelu *''Šerh Usūlil-I'tiqād…''* imāma Lalikā'ija. Uskladio sam sve razlike nađene u rukopisima.

[4] Iz kopije rukopisa (broj 68, Q. 10-15) koji se drži u biblioteci *''Dhāhirijje''* u Damasku, Sirija.

Drugo: U fusnotama sam označio qur'ānske *ājete*, *hadīthe* i njihove izvore, gdje god sam to našao za shodno.

Treće: Spomenuo sam biografije značajnih osoba koje su spomenute u *risāli*. [5]

Molim Allāha da mi dā uspjeh u onome što On voli i čime je On zadovoljan od vjerovanja, riječi i djela, da nas udalji od zapadanja u greške i da nam podari bezbjednost od strasti i novotarija, te da učini ovo djelo teško na vagi mojih dobrih djela na dan kada Ga sretnem.

Ebū 'AbdurRahmān Fewwāz Ahmed Zumarlī
15. šewwāl 1411. godine
Tripoli, Liban

[5] Dakle, tekst odštampan krupnijim slovima u gornjem dijelu stranice je originalni tekst *risāle*, autora *imāma* Ahmed ibn Hanbela, *Allāh mu se smilovao*, a tekst odštampan sitnijim slovima u donjem dijelu stranice (fusnotama) je tekst komentatora risāle, Ebū 'AbdurRahmāna Fewwāza Ahmed Zumarlija (napomena izdavača)

Metn (tekst) risale ''Usulus-Sunne''

El-Qādī Ebul-Husejn Muhammed ibn Ebi Ja'lā je rekao:
''Čitao sam el-Mubāreku rekavši mu: 'Abdul'Azīz el-Edžzī me je obavijestio: 'Alī ibn Bušrān nas je obavijestio: 'Uthmān, poznat kao Ibn Semāk, nas je obavijestio: El-Hasan ibn 'AbdulWehhāb nam je prenio: Sulejmān ibn Muhammed el-Munkerī nam je prenio: Ibn Mālik el-Ettar mi je prenio: Čuo sam Ebū 'Abdullāha Ahmeda ibn Hanbela, Allāh bio zadovoljan njime, da je rekao:

''Osnove (temelji) sunneta [6] kod nas [7] su:

---

[6] Termin *''sunnet''* se ovdje odnosi na principe i temelje ispravne islāmske *'aqīde* (vjerovanja) i *menhedža* (metodologije), jer su *selefi* imali običaj primjenjivati ovaj termin na stvari *'aqīde* i *menhedža* – kao što se može vidjeti iz njihovih knjiga i pisanja, na primjer:

- *''Kitabus-Sunne'' imāma* Ahmeda (umro 241. hidžretske)
- *''Es-Sunne''* od El-Ethrema (umro 273. hidžretske)
- *''Kitabus-Sunne''* Ebū Dāwūda (umro 275. hidžretske)
- *''Kitabus-Sunne''* Ibn Ebī 'Āsima (umro 287. hidžretske)
- *''Kitabus-Sunne''* od 'Abdullāha sina *imāma* Ahmeda (umro 290. hidžretske)
- *''Es-Sunne''* od el-Mervezija (umro 292. hidžretske)
- *''Sarīhus-Sunne''* od Ibn Džerīra et-Taberija (umro 310. hidžretske)

1. Čvrsto pridržavanje za ono na čemu su bili *ashābi* [8] Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*. [9]

- *''Es-Sunne''* od el Khallāla (umro 311. hidžretske)
- *''Šerhus-Sunne''* od el Barbehārija (umro 329. hidžretske)
- *''Es-Sunne''* od el-Assāla (umro 349. hidžretske)
- *''Es-Sunne''* od et-Taberānija (umro 360. hidžretske)

Termin *''sunnet''* se spominje u ovom kontekstu da bi se napravila razlika između onih stvari *'aqīde* i *menhedža* na kojima su bili *selefi* od onih stvari koje su uvedene (novotarija) od strane devijantnih i zabludjelih sekti.

[7] Tj. učenjaci *Ehlis-sunneta wel-džemā'ata*, a na njihovom čelu u svoje vrijeme je bio *imām* Ahmed. U pogledu ovoga je bio i put *selefā*, da ukažu ljudima i opštim sljedbenicima i pridržavaocima sunneta od koga trebaju učiti svoju *'aqīdu* i *menhedž* i koga trebaju slijediti, kao što je *imām* Ejūb es-Sahtijānī (umro 131. godine hidžretske) rekao: *''Od uspjeha mladića ili nearapina je da ga Allāh uputi na učenjaka sunneta.''* Predaju je zabilježio el-Lalikā'i u djelu *''Šerh Usūlil-I'tiqād…''*, 30. str.

[8] Na arapskom: *''sahāba''* ili *''ashāb''* (jednina *''sahābī''*). U pogledu šerī'atske definicije *ashāba* je *hāfidh* Ibn Hadžer rekao: *''Najispravnije na što sam ja naišao je da je ashāb onaj koji je sreo Allāhovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi we sellem, vjerujući u njega i umro kao musliman. Tako ovo uključuje onoga koji je boravio sa njim dugo vremena ili malo vremena, i one koji su prenijeli od njega i oni koji nisu prenijeli od njega, i one koji su ga vidjeli ali nisu sjedili sa njim i oni koji ga nisu vidjeli zbog slijepila.''* (*''El-Isābah''* od Ibn Hadžera, 1/4,5) Također pogledaj tačku 44. za Ahmedovu definiciju *ashāba*.

2. Uzimanje njih (i njihovog puta) kao uzor koji se treba slijediti. [10]

3. Napuštanje novotarija, [11] a svaka novotarija je zabluda. [12]

---

[9] Allāhov Poslanik, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, je rekao: ***''Zaista su se potomci sinova Isrā'īlovih podijelili na 71 skupinu. Moj će se ummet podijeliti na 73 skupine, sve će u vatru, izuzev jedne.''*** Kada je neko upitao: *''Koja je to skupina?''*, on je rekao: ***''Ona koja je na onome na čemu sam ja i moji ashabi.''*** Hadīth je zabilježio *imām* et-Tirmidhī (2792), el-Hākim (1/128, 129); el-Lalikā'ī (broj 147), eš-Šātibī u djelu ''El-I'tisām'' (1/189 i 2/186); Ibn Hadžer u ''Tahrīdž Ahādīth el-Keššāf'' (broj 63) i drugi od 'Abdullāha ibn 'Amra ibn el-'Āsa, *radijallāhu anhu*.

[10] 'Abdullāh ibn Mes'ūd, *radijallāhu 'anhu*, je rekao: *''Zaista mi oponašamo, a ne započinjemo (uvodimo). I mi slijedimo, a ne inoviramo (izmišljamo).''* Predaju je zabilježio el-Lalikā'i u ''Usūlul-I'tiqād..'', 1/86.
Ebū Bekr es-Siddīq, *radijallāhu 'anhu*, je rekao: *''Zaista sam ja sljedbenik i nisam inovator.''* Predaja je zabilježena u *''Kitāb es-Sifāt''* od Ibn Qudāme el-Maqdisija, u poglavlju *''Fī Fadā'il Ittibā''* (*O vrijednostima slijeđenja*) i uzeto iz duge hutbe Ebū Bekra nakon prisege na vjernost, a vidi i *''Et-Tārīh''* od et-Taberija.

[11] Jezički *''bid'a''* (inovacija, novotarija) znači: ''novouvedena stvar''. Šerī'atska definicija *bid'ata* je: *''Novouvedeni način (vjerovanja i djela) u vjeri, u oponašanju šerī'ah (propisanog zakona) čime se traži Allāhova blizina, ali nepodržano nijednim autentičnim*

4. Napuštanje razmirica (mimoilaženja).

5. Napuštanje sjedenja sa *ehlul-ehwā* (sljedbenicima strasti). [13]

---

dokazom – niti u njegovim temeljima, niti u načinu na koji se radi.'' (*''El-I'tisām''* od eš-Šātibija, 1/37)

Izbjegavanje novotara je jedan od velikih temelja i principa *Ehlis-sunneta wel-džemā'ata* i ono uključuje:

- Mrziti to
- Udaljavati se od toga
- Upozoravati ljudi na to
- Pobijati novotare, a ovo je za ulemu posebno.

[12] Allāhov Poslanik, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, je rekao: *''Svaka novotarija je zabluda.''* Hadīth je zabilježio Ebū Dāwūd (4607), et-Tirmidhī (2676) i hadīth je *sahīh* (vjerodostojan). Ibn Hadžer ga je ocijenio *sahīhom* u djelu *''Tahrīdž Ahādīth Ibnil-Hādžib''* (1/137).
Allāhov Poslanik, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, je također rekao: *''Svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda je u vatri.''* Hadīth je zabilježio en-Nesā'ī (1/224) od Džābira ibn 'Abdullāha, a šejhul-islām Ibn Tejmijje ga je ocijenio *sahīhom* u *''Medžmū'ul-Fetāwa''* (3/58).
A Ibn 'Abbās je rekao: *''Zaista su novotarije od Allāhu najmržih stvari.''* Predaju je zabilježio el-Bejheqī u djelu *''Sunen el-Kubrā''* (4/3, 16).

[13] El-Fudajl ibn Ijjād (umro 187. godine hidžretske) je rekao: *''Sreo sam najbolje ljude. Svi su oni bili sljedbenici sunneta i zabranjivali su druženje sa ehlul-bid'a (sjedbenicima novotrija).''* Predaju je zabilježio el-Lalikā'ī (267).

6. Napuštanje raspravljanja, polemisanja i debata u *dīnu*. [14]

Sufjān eth-Thewrī (umro 161. godine hidžretske) je rekao: *''Ko god sluša novotara – napustio je Allāhovu zaštitu i prepušten je novotaru.''* Zabilježio ga je Ebū Nu'ajm u djelu *''El-Hilje''* (7/26) i Ibn Bettah (broj 444).
El-Fudajl ibn Ijjād je također rekao: *''Ko god sjedi sa novotarom, čuvajte ga se. Ko god sjedi sa novotarom, nije mu data mudrost. Volio bih da je između mene i novotara tvrđava od gvožđa. Da jedem sa Židovom i kršćaninom mi je draže nego da jedem sa sljedbenikom bid'ata.''* Predaju je zabilježio el-Lalikā'i (broj 1149).
El-Lejth ibn Sa'd (umro 175. godine hidžretske) je rekao: *''Ako bih vidio sljedbenika strasti (tj. bid'ata) kako hoda po vodi ne bih prihvatio od njega.''* Na ovo je imām eš-Šafi'ī rekao: *''On (el-Lejth) je pogriješio. Kada bih ga vidio da leti po zraku – ne bih prihvatio od njega.''* Predaju je zabilježio es-Sujūtī u djelu *''El-Emr bil-Ittibā wen-Nehi 'anil-Ibtidā''* (*Naredba slijeđenja i zabrana uvođenja*).

[14] Imām es-Sābūnī (umro 449. godine hidžretske) je o *Ehlis-sunnetu* rekao: *''Oni slijede selefus-sālih, imāme i učenjake muslimana i oni se čvrsto drže za dīn i za jasnu istinu. Oni mrze ehlul-bid'a koji inoviraju (izmišljaju) u dīnu ono što nije od njega. Oni ih ne vole i oni se sa njima ne druže. Oni ne slušaju njihove govore, niti sjede sa njima, niti raspravljaju sa njima o dīnu, niti sa njima vode rasprave. Naprotiv, oni štite svoje uši od slušanja njihovih gluposti: stvari koje bi – ako bi oni pustili da prođu kroz uši i ukorijene se u srcu – prouzrokovale da se šteta i da se šubhe i pokvarene ideje pojave. A u pogledu ovoga je Allāh, subhānehū we te'ālā, spustio: (sura el En'am 68 ajet)''* (*''Risālah fil-I'tiqād Ehlis-Sunne Ashābil-Hadīth''*, 100. str. od imāma es-Sābūnija).

7. Sunnet kod nas su *āthār* (predaje) Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, [15] a sunnet objašnjava i razjašnjava Qur'ān. [16]

8. On (sunnet) je vodič ka Qur'ānu (sadržavajući dokaze i ukazatelje na njegova značenja i tačna tumačenja).

9. Nema analognog razumijevanja u sunnetu i njega ni sa čim ne bi trebali porediti. [17]

---

[15] Eš-Šātibī (umro 790. godine hidžretske) je u djelu ''El-Muwāfiqāt'' (4/3) rekao: *''Riječ ''sunne'' je data svemu što se prenosi od Allāhovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi we sellem, a posebno u pogledu onoga o čemu Časna Knjiga nije dala tekst.''*
Hasan ibn 'Atijje (umro 120. godine hidžretske) je rekao: *''Džibrīl se spuštao Allāhovom Poslaniku, sallallāhu 'alejhi we sellem, sa sunnetom kao što se spuštao sa Qur'ānom.''* Ovu predaju je zabilježio Ibn Bettah u ''*Eš-Šerh wel-Ibāne*'', 128. str. i šejhul-islām Ibn Tejmijje u ''*Medžmū'ul-Fetāwa*'' (3/366).

[16] Jahjā ibn Kethīr (umro 129. godine hidžretske) je rekao: *''Sunnet je ono što objašnjava Allāhovu Knjigu.''* Zabilježeno u ed-Dārimijevom ''*Sunenu*'' (1/114) i u ''*Eš-Šerh wel-Ibāne*'' od Ibn Bettah, 128. str.

[17] Šurejh el-Qādī (umro 80. godine hidžretske) je rekao: *''Zaista sunnet prethodi tvom qijāsu (analognom razmišljanju i zaključivanju), zato slijedi i ne uvodi (inoviraj).''* Zabilježeno u ed-Dārimijevom ''*Sunenu*'' (1/66) i u ''*Šerhus-Sunne*'' od el-Begawija (1/216).

10. On (sunnet) nije obuhvaćen i shvaćen od strane intelekta ili strasti.

11. Naprotiv, on se sastoji od slijeđenja i oslanjanja na njega i napuštanja strasti.

12. I to je obavezujući i neophodni sunnet, a ko god ostavi jednu stvar od njega – nije ga prihvatio (u njegovoj cjelovitosti), niti je vjerovao u njega i nije od njegovih sljedbenika.

13. Vjerovati u *qader* (Božansko predodređenje) dobra i zla. [18]

---

[18] Učenjaci *selefā* su se složili na nužnosti posjedovanja *īmāna* u *qader*, njegovog dobra i njegovog zla, njegove slasti i njegove gorčine, nužnosti posjedovanja *īmāna* u *qadā'* Allāha i Njegov *qader*. Ništa se ne dešava, izuzev Njegovom voljom i željom. I nijedno se dobro ili zlo ne desi, izuzev Njegovom voljom. On je stvorio koga god je želio za sreću, a onda je, iz Svoje dobrote, učinio da on radi djela (kojima se ta sreća postiže). I stvorio je koga god je htio za nesreću i onda je, iz Svoje pravde, učinio da on čini djela (kojima se postiže ta nesreća).

Negiranje *qadera* je bilo od prvih novotarijā koje su se pojavile, desila se na kraju vremena *ashābā, radijallāhu anhum*, a uveo ju je Ma'bed el Džuhnī. A rečeno je i da je prvi koji je govorio o stvarima *qadera* bio Sansevīh el-Biqāl i on je bio jedan od ljudi iz 'Irāqa. On je bio kršćanin, a onda je postao musliman, pa je onda ponovo postao kršćanin. Ma'bed el Džuhnī je taj govor uzeo od

14. Potvrditi (priznati i smatrati istinitim) *hadīthe* vezane za to (tj. za *qader*) i vjerovati u njih. Ne treba biti rečeno: *''Zašto?''* ili *''Kako?''* Ne, već je obaveza priznati, potvrditi (istinitost ovakvih *hadītha*) i vjerovati u njih. [19]

15. A ko god ne zna objašnjenje *hadītha* i onaj čiji intelekt nema sposobnost da ga shvati, onda će mu to biti dovoljno (da prosto potvrdi *hadīthe* i da vjeruje u njih), jer mu je sav *dīn* usavršen i neophodno mu je da vjeruje u njega i da mu se pokori, kakav je *hadīth es-sādiq el-mesdūq* (tj. *hadīth* onoga koji govori istinu i kome se vjeruje) [20] i sve što je slično tome u stvarima *qadera*.

---

njega, a onda ga je Gīlān uzeo od Ma'beda. Onda su *mu'tezile* prihvatile ovu novotariju, a također i drugi mimo njih koji su nazvani *qaderijama*. Pogledaj *''Šerh Usūlil-I'tiqād…''* od *imāma* Lalikā'ija (3/534), *''El-I'tiqād''* el-Bejheqija, 132. str., *''Eš-Šerī'ah''* el-Ādžurrija, 149.-168. str., *''Sarīhus-Sunne''* od Taberija, 34.-36. str., *''Es- Sifāt''* od el-Maqdisija, *''Šerhut-Tahāwī''* 382.-399. str. i *''Lawāmi'ul-Enwār''*, 1/299-300.

[19] U arapskom su upotrijebljene riječi *''tasdīq''* i *''īmān''* i u ovome je pobijanje onih koji odvajaju između njih u pogledu stvari *'aqīde* (vjerovanja). *Imām* Ahmed je ova dva termina koristio zajedno kroz ovu *risālu* u pogledu pitanja vjerovanja.

[20] A to je hadīth Ibn Mes'ūda koji je rekao: *''Allāhov Poslanik, sallallāhu 'alejhi we sellem, nas je obavijestio, a on je istinoljubivi, onaj*

16. Tako je i sa *hadīthima ru'je* (vjernikovog viđenja Allāha na onome svijetu), svih njih, [21] makar se oni ne slagali sa ljudskim razumijevanjem i makar se onaj koji ih sluša osjećao zbunjenim i imao averziju prema njima.

---

kome se vjeruje: ***''Zaista se svaki od vas formira u utrobama vaših majki četrdeset noći kao kapljica, zatim bude zakvačak isto toliko, a zatim bude komad mesa u istom tom periodu. Nakon toga mu se pošalje melek, pa mu udahne dušu i odrede mu se četiri stvari: njegova nafaka*** *(opskrba)****, njegov edžel*** *(koliko će živjeti)****, njegovo djelo*** *(rad)* ***i hoće li biti nesretan ili sretan. Tako mi Allāha, osim Koga drugog boga nema, jedan od vas će raditi djela džennetlija sve dok između njega i dženneta bude samo aršin, pa ga preduhitri knjiga*** *(određenje)****, pa će raditi djela džehennemlija i ući će u džehennem. A jedan od vas će raditi djela džehennemlija sve dok između njega i džehennema bude samo aršin, pa ga preduhitri knjiga*** *(određenje)****, pa će raditi djela džennetlija i ući će u džennet.''*** Hadīth je zabilježio *imām* el-Buhārī (3207, 3332, 6594 i 7454), Muslim (2634), Ebū Dāwūd (4708), et-Tirmidhī (2137), Ibn Mādže (76) i Ahmed u svom *''Musnedu''* (1/382, 414 i 430).

[21] Viđenje vjernika njihovog Gospodara, svojim očima, na Sudnjem danu je čvrsto utemeljeno vjerovanje u Knjizi i sunnetu. Čitav ummet je to prihvatio. Međutim, ovo vjerovanje su odbacili čudni i izolirani od *mu'tezilā*, *džehmijā*, *hawāridžā* i drugih poput njih. El-Ādžurrī (umro 360. godine hidžretske) je u svojoj knjizi *''Et-Tasdīq bin-Nedhar''* sakupio sve hadīthe u pogledu ovog pitanja, a učenjaci *Ehlus-sunneta* su ovakve hadīthe uvrstili u svoje knjige koje su izdali na osnovne teme *'aqīde*.

17. Svakako, obaveza mu je da vjeruje u njih i da ne odbaci ni jednu jedinu riječ od njih ili iz drugih (ovakvih) *hadīthā* koji su prenešeni od povjerljivih i istinoljubivih prenosilaca.[22]

18. I da se on ne raspravlja ni sa kim, niti da diskutuje, niti bi trebao učiti kako da polemiše (na ove teme).

19. Jer, zaista, udubljivanje u *kelām* (teologičku retoriku)[23] u stvarima *qadera*, *ru'je* (vjernikovog viđenja Allāha na

[22] Ebū Bekr el-Mervezī (umro 294. godine hidžretske) je rekao: *''Pitao sam Ahmeda ibn Hanbela o hadīthu koji džehmije odbacuju u pogledu svojstava, viđenja vjernika njihovog Gospodara na Sudnjem danu, Allāhovog spuštanja (na najniže nebo) i 'Aršu, pa ih je Ebū Abdullāh (tj. imām Ahmed ibn Hanbel) sve proglasio sahīhom (vjerodostojnim) i rekao: ''Učenjaci su ih primili sa prihvatanjem. Mi prenosimo predaje onako kako su došle do nas''.''* Predaju je zabilježio Ibn Ebī Ja'lā u *''Tabeqātul-Hanābile''* (1/56).

[23] *imām* eš Šafi'ī (umro 204. godine hidžretske) je rekao: *''Moj propis u pogledu ehlul-kelām (sljedbenikā teološke retorike) je taj da oni trebaju biti tučeni palminim granama i cipelama i da budu provedeni među narod i plemena sa obznanom koja treba biti proglašena: ''Ovo je nagrada onome koji napusti Knjigu i sunnet i okrene se kelāmu''.''* (*''Šerh 'Aqīdetit-Tahāwijje''* od Ibn Ebil-'Izza, 75. str.)
Ibn 'AbdulBerr je rekao: *''Ehlul-fiqh wel ethar (ljudi fiqha i predaja) u različitim mjestima i gradovima su se jednoglasno složili da su ehlul-kelām (sljedbenici teološke retorike) – ehlul bid'a wel zejg (sljedbenici novotarija i devijacija). I niko nije smatrao da su oni u rangu učenjaka*

onome svijetu), Qur’āna i drugih ovakvih pitanja je od puteva koji su omraženi i koji su zabranjeni.

(istine).'' Predaju je zabilježio Ibn Qudāme u svom *''Burhān fī Bejānil Qur’ān''*.

Imām eš-Šafi’ī (umro 204. godine hidžretske) je rekao: *''Da osoba bude stavljena na iskušenje sa svim što je Allāh zabranio – osim širka – bolje je nego da pogleda u kelām.''*

On je također rekao: *''Kada bi ljudi znali kakve (zabluđujuće i destruktivne) strasti su sadržane u kelāmu – oni bi sigurno pobjegli od njega kao što bi pobjegli od lava.''*

On je također rekao: *''Ko god je pokazao smjelost u prilaženju teologičkoj retorici – nikada neće uspjeti.''* Predaje je zabilježio Ibn Qudāme u svom djelu *''Burhān fī Bejānil Qur’ān''*

Jedan od učenjaka je rekao:

''Svako znanje izuzev znanja Qur’āna je preokupacija,
izuzev za hadīth i fiqh (shvatanje) dīna.
Znanje je jedino ono u vezi čega je rečeno
''hadethenā…'' (prenio nam je taj i taj),
A sve što je mimo toga
nije ništa drugo do šaputanje šejtāna.''

Ebū Jūsuf, prijatelj Ebū Hanīfe, je rekao: *''Ko god traži znanje kelāmom preobratiće se u heretičkog otpadnika.''*

A *imām* Ahmed ibn Hanbel (umro 241. godine hidžretske) je rekao: *''Osoba kelāma (teologičke retorike) nikada neće uspjeti. I nikada nećete vidjeti nekoga da gleda u kelām, a da u njegovom srcu nije strast za stvaranjem nereda.''*

Ove predaje je zabilježio Ibn Qudāme u svom djelu *''Burhān fī Bejānil Qur’ān''*.

20. Onaj koji radi tako – on nije od *ehlis-sunneta*, pa makar i dospio do istine svojim riječima, sve dok ne napusti korištenje ovog načina argumentacije i dok se ne pokori i preda *āthārima* (poslaničke predaje i predaje *ashābā*) i povjeruje u njih. [24]

21. A Qur'ān je Allāhova riječ, nije stvoren [25] i čovjek treba imati snage da obznani da on (tj. Qur'ān) nije stvoren, da

---

[24] Muhammed ibn Sīrīn (umro 110. godine hidžretske) je rekao: ''Oni (*ashābi* i *tabi'īni*) su smatrali da su na putu (istine) sve dok su se držali predaja.'' Predaju je zabilježio el-Lalikā'i u svom *''Šerh Usūlil-I'tiqād…''*, broj 110.

Šādh ibn Jahjā je rekao: *''Nema puta koji je praviji i direktniji (u vođenju) ka džennetu, nego put onoga koji putuje po athār (predajama).''* Predju je zabilježio el-Lalikā'i u svom *''Šerh Usūlil-I'tiqād…''*, broj 112.

'Abdullāh ibn el-Mubārek (umro 181. godine hidžretske) je rekao: *''Kao ključnu stvar ja vidim – ittibā' (slijeđenje i oponašanje, tj. slijeđenje i pokoravanje predajama).''* Predaju je zabilježio el-Lalikā'i u svom *''Šerh Usūlil-I'tiqād…''*, broj 113.

[25] Vidi *''Sifatul-Kelām''* u Ibn Huzejminom *''Et-Tewhīdu''* 136.-165. str., *''El-Esmā'i wes-Sifāt''* od el-Bejheqija, 1/299.-322., a također i njegov *''I'tiqād''*, 94-110. str., *''Eš-Šerī'ah''* od el-Ādžurrija, 75.-96. str., *''Er-Redd 'alel-Džehmijje''*, 132.-170. str., el-Lalikā'ijev *''Šerh Usūlil-I'tiqād…''*, 2/212.-312. i *''Er-Redd 'alā Bišr el-Mārisī''*, 464. str. Također pročitaj *''Mukhtesar es-Sewā'iq el-Mursileh''*, 2/277.-332. od Ibnul-Qajjima i *''Šerhut-Tahāwijje''* sa tahqīqom Šākira, 107.-127. str.

Allāhova riječ nije nešto prepoznatljivo i odvojeno od Njega (tj. cjelina sāma po sebi) i da ništa od njega (od govora) nije stvoreno.

22. I čuvati se argumentiranja (diskutovanja) sa onim koji čini novotarije [26] na ovu temu i koji kaže da je njegovo učenje Qur'āna stvoreno i izjavljuje druge slične tvrdnje.

23. A ko god oklijeva u ovoj stvari i kaže: *''Ja ne znam da li je on stvoren ili nije stvoren, on je samo Allāhova riječ''* – on je novotar i on je kao i onaj koji kaže *''Stvoren je''*.

24. Zaista je on Allāhova riječ i nije stvoren.

25. Vjerovati u *ru'ju* (da će Allāh biti viđen na Sudnjem danu), kao što je preneseno od Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, u vjerodostojnim *hadīthima*. [27]

---

[26] Zabrana argumentacije (rasprave) sa *ehlul-bid'a* (novotarima) je stvar o kojoj postoji *idžmā'* (jednoglasno mišljenje, saglasnost) među *selefima*. Također, uz zabranu raspravljanja sa njima, tu je i okretanje od njih i izbjegavanje njihovih skupova.
Qādī Ebū Ja'lā (umro 333. godine hidžretske) je rekao: *''U ''Hadžerul-Mubted'i'', na 32. str. stoji: ''Postoji idžmā' (konsenzus) među ashābima i tabi'īnima u pogledu izbjegavanja novotara i odvajanja od njih.''*

[27] Šejhul-islām Ibn Tejmijje (umro 728. hidžretske godine) je rekao: *''Ova stvar je od temeljnih principa, a odvratnost selefā prema*

26. I (vjerovati) da je Allāhov Poslanik, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, vidio svog Gospodara, [28] jer je tako došlo od

onome koji se ovome suprotstavlja je bila jaka i snažna. I oni su izdali mnogo poznatih knjiga po ovom pitanju.'' (*''Medžmū'ul-Fetāva''*, 2/469).

Imām el-Ādžurrī (umro 360. godine hidžretske) je u *''Eš-Šerī'ah''* na 275. str. rekao: *''A spoljašnje značenje Qur'āna razjašnjava da će vjernici vidjeti Allāha, subhānehū we te'ālā. Zato je posjedovanje īmāna u to obavezno i ko god vjeruje u to što smo spomenuli – on je ostvario svoj udio dobra na ovom svijetu i āhiretu. Ko god poriče ono što smo spomenuli i tvrdi da Allāh, subhānehū we te'ālā, neće biti viđen na āhiretu – on je uznevjerovao u ovo. A ko god uznevjeruje u ovo – on je uznevjerovao u mnoga pitanja u koja je obavezno vjerovati.''*

On je također na 254. str., citirajući *imāma* Ahmeda, rekao: *''Ko god kaže da Allāh, subhānehū we te'ālā, neće biti viđen na āhiretu – on je uznevjerovao. Na njemu je prokletstvo Allāha i Njegova srdžba, ko god on bio od ljudi.''*

On je također na 255. str. od Ebū Dāwūda es-Sidžistānija prenio: *''Vidio sam Ahmeda ibn Hanbela, kada mu je spomenuto nešto u vezi viđenja Allāha (na āhiretu), da se naljutio i rekao: ''Ko god kaže da Allāh, subhānehū we te'ālā, neće biti viđen – je nevjernik''.''*

[28] *Selefi* su se razišli u pogledu Poslanikovog, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, viđenja njegovog Gospodara. 'Ā'iša i Ibn Mes'ūd su to odbacili, a druga grupa, u kojoj je i Ibn 'Abbās, je to potvrdila. 'AbdurRezāq je prenio od Ma'mera, a od el-Hasana da se on zakleo da je Allāhov Poslanik, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, vidio svoga Gospodara. A Ibn Huzejme od 'Urwe ibn Zubejra prenosi da je on to potvrdio i da je bio žestok kada bi mu bilo spomenuto

---

'Ā'išino poricanje toga. Svi Ibn 'Abbāsovi drugovi su također to potvrdili. I Ka'b el-Ahbar je bio čvrst na tome, kao što je bio i Zuhrī, njegov prijatelj Ma'mer, a također i drugi. To je također govor i *eš'arijā*.

Onda su se oni razišli (po pitanju) da li ga je on video svojim očima ili svojim srcem?

El-Hāfidh Ibn Hadžer (umro 851. godine hidžretske) je rekao: *''Predaje od Ibn 'Abbāsa su došle neograničene, a druge su ograničene. Stoga je neophodno opće neograničene predaje (od Ibn 'Abbāsa) shvatiti u svjetlu ograničenih predaja (od 'Ā'iše i Ibn Mes'ūda)…''*

Onda on spominje neograničene predaje koje spominju viđenje (očima) i ograničene predaje koje spominju da je viđenje bilo srcem. Onda je on rekao: *''…stoga je moguće pomiriti (uskladiti) između Ibn 'Abbasovog potvrđivanja i 'Ā'išinog poricanja – na način da negiranje (poricanje) može biti uzeto da je to bilo poricanje viđenja očima, a da je njegova potvrda bila potvrda viđenja srcem…''* (Vidi *''Fethul-Bārī''*, 8/608).

Ja kažem: Moguće je pomiriti (uskladiti) između dva govora Ibn 'Abbāsa i 'Ā'iše (*radijallāhu anhumā*) na drugi način, a to je da Ibn 'Abbās govori o potvrdi viđenja Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, zasnivajući to na mogućnosti da je on vidio svoga Gospodara u svom snu, a ovo je također istinito viđenje (a to nije da ga je on vidio u noći Isrā'a i mi'rādža), a da je 'Ā'iša porekla jedino Poslanikovo, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, viđenje svoga Gospodara u noći mi'radža, ili da je porekla viđenje njegovog Gospodara dok je on, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, bio budan, a da ona ne poriče (negira) da ga je on vidio u svom snu. Naprotiv, ona prosto negira da ga je on vidio budan. Stoga, nema

Allāhovog Poslanika, *sallallāhu ’alejhi we sellem*, i to je ispravno i vjerodostojno prenešeno od Qatade, [29] od Iqrime, [30] od Ibn ’Abbāsa, a el-Hakem ibn Ibān [31] je prenio od Iqrime i Ibn ’Abbāsa. Također, ’Alī ibn Zejd [32] je prenio od Jūsufa ibn Mehrāna [33] od Ibn ’Abbāsa. [34]

---

kontradikcije i sva hvala pripada Allāhu, Gospodaru svjetova. A Uzvišeni Allāh najbolje zna. Vidi također *''Šerh Usūlil-I’tiqād''* od el-Lalikā’ija, 3/512, *''Es-Sunne''*, 1/181 i *''Es-Sifāt''* od el-Maqdisija, 109.-111. str.

29 On je Qatāde ibn Da’āmeh ibn Qatāde es-Sadūsī, Ebul-Hattāb el-Basrī. On je precizan, povjerljiv i pouzdan prenosilac. Rečeno je da je rođen slijep. Pogledaj *''Et-Taqrīb''*, 2/123.

30 On je Iqrime ibn ’Abdullāh *Mewlā* ibn ’Abbās, porijeklom Berber. On je precizan, povjerljiv i prenosilac kome se vjeruje, učenjak tefsīra. Umro je 107. godine hidžretske, a rečeno je i da je umro nakon toga, kao što spomenuto u *''Et-Taqrīb''*, 2/30. Vidi i *''El-Kāšif''*, 2/241.

31 On je el-Hakem ibn Ibān el-Udnī, Ebū ’Isā. On je bio povjerljiv i *’ābid* (pobožnjak), a imao je i greške u svojim predajama. Vidi *''Et-Taqrīb''*, 1/190 i *''El-Kāšif''*, 1/181.

32 On je ’Alī ibn Zejd ibn Džed’ān et-Tejmī el-Basrī i on je *da’īf* (slab). Vidi *''Et-Taqrīb''*, 2/37, *''Tahdhībut-Tadhzīb''*, 7/322.-324. i *''El-Kāšif''*, 2/248.

27. A *hadīth* po našoj procjeni treba biti uzet *'alā dhāhirihi* (po njegovom vanjštinskom značenju), onako kako je došlo od Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*. A udubljivanje u *kelām* (teologičku retoriku) u pogledu njega (tj. *hadītha*) je novotarija.

28. Vjerovanje u mjerenje na Sudnjem danu, kao što je došlo u hadīthu: ***''Rob će biti izmjeren na Sudnjem danu i neće biti težak ni koliko krilo mušice''***. [35]

29. A djela roba će biti mjerena, kao što je preneseno u predaji. Vjerovati u to i potvrditi istinitost toga, a okrenuti se od svakoga ko to odbacuje i napustiti raspravljanje s njim.

---

[33] On je Jūsuf ibn Mahrārī el-Basrī. Vidi *''Et-Taqrīb''*, 382. i 383., *''Tahdhībut-Tahdhīb''*, 1/424 – 425 i *''El-Kāšif''*, 3/263.

[34] Hadīth su zabilježili *imām* Ahmed u svom *''Musnedu''*, 1/285.-290., el-Ādžurrī u djelu *''Eš-Šerī'ah''*, 491.-494. str., et-Taberī u svom *''Tefsīru''*, 11/28, 31, Ibn Ebī Āsim u *''Es-Sunne''*, 433.-440. str., el-Bejheqī u *''El-Esmā'i wes-Sifāt''*, 2/189, el-Lalikā'i u *''Šerh Usūlil-I'tiqād…''*, 904. str. i Ibn Huzejme u *''Et-Tewhīd''*, 200. str. od Ibn 'Abbāsa, *radijallāhu 'anh*.

[35] Ovo je značenje hadītha: ***''Krupni, debeli čovjek će biti donešen i mjeren i neće biti težak ni koliko krilo mušice.''*** *A onda je on proučio:* **''I nećemo im dati nikakve težine na Sudnjem danu.''** (sūra el-Kehf, 105. ājet).'' Hadīth su zabilježili el-Buhārī (4729) i Muslim (2785).

30. I da će Allāh, *subhānehu we te'ālā*, govoriti sa robovima na Sudnjem danu, bez prevodioca između Njega i njih, [36] vjerovati u to i potvrditi istinitost toga.

31. Vjerovati u *hawd* [37] i da postoji vrelo Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, na Sudnjem danu.

---

[36] Zbog hadītha koji je prenio 'Adī ibn Hātim, *radijallāhu anh*: ***''Nema nijednog među vama, a da Allāh, subhānehū we te'ālā, neće govoriti sa njim na Sudnjem danu, a da između Njega i njega ne bude prevodioca. On će onda pogledati na svoju desnu stranu i neće vidjeti ništa osim onoga što je poslao** (od svojih djelā)**, a onda će pogledati na svoju lijevu stranu i neće vidjeti ništa osim onoga što je poslao. Onda će pogledati ispred sebe i ispred njega će biti džehennemska vatra. Pa ko god od vas je u stanju da sačuva svoje lice od džehennemske vatre, makar i polovinom hurme, onda neka tako uradi.''*** Hadīth bilježe imām el-Buhārī (1413, 3595, 6539, 7443 i 7512), Muslim (1016), et-Tirmidhī (2415), Ibn Mādže (1843), imām Ahmed u svom *''Musnedu''* (4/256, 377) i ostali.

[37] El-Qurtubī je u *''El-Mufhemu''*, slažući se sa el-Qādī Ijjādom i sijedeći ga, rekao: *''Među stvarima koje su neophodne svakom mukellefeu (odgovornoj osobi) da ih zna i da vjeruje u njih je da je Allāh, subhānehū we te'ālā, izdvojio Svoga Poslanika Muhammeda, sallallāhu 'alejhi we sellem, hawdom čije ime, karakteristike i piće su razjašnjene u dobro poznatim i vjerodostojnim hadīthima, čija količina nosi određeno i dovoljno znanje, jer su ovi hadīthi prenešeni od Allāhovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi we sellem, preko više od 30 ashābā. U dva ''Sahīha'' su prenešeni od preko 20 ashābā, a u drugim zbirkama mimo dva ''Sahīha'' preko ostatka njih, hadīthi čiji senedi (lanci) su vjerodostojni i čiji prenosioci su dobro poznati. Onda je slični*

Ovaj ummet će doći do njega da bi pio sa njega, a njegova širina je jednaka razdaljini proputovanoj mjesecima, broj njegovih posuda za piće je jednak broju zvijezda na nebu, a sve ovo je u skladu sa predajama koje su vjerodostojne u pogledu ovoga, sa više nego jednog aspekta.

32. Vjerovati u iskušenje (kaznu) u *qaburu* [38] i u to da će ovaj ummet biti stavljen na iskušenje u svojim grobovima i

---

broj tabi'īnā to prenio od gorespomenutih ashābā i onda se njihov broj time samo umnožio.''

[38] Sufjān ibn Ujejne (umro 197. godine hidžretske) je rekao: *''Sunnet je deset, ko god ih prihvati – kompletirao je sunnet, a ko god napusti išta od njih – napustio je sunnet…''* i među njima on spominje kaznu u qaburu… Vidi *''Šerh Usūlil-I'tiqād…''*, broj 312.
Imām Šafi'ī (umro 204. godine hidžretske) je rekao: *''Zaista je qaburska patnja istina, ispitivanje onih u qaburovima je istina.''* (*''Menāqibuš-Šāfi'ī''* od el-Bejheqija, 1/415).
Imām et-Tahāwī (umro 321. godine hidžretske) je rekao: *''Ovo je objašnjenje 'aqīde Ehlis-sunneta wel džemā'ata na način učenjaka ovoga dina: Ebū Hanīfe en-Nu'māna ibn Thābit el-Kūfija, Ebū Jūsufa Ja'qūba ibn Ibrāhīm el-Ensārija i Ebū 'Abdullāha Muhammeda ibn el-Hasan eš-Šejbānija (rahmetullāhi 'alejhim) i vjerovanje koje su oni imali temelja dīna i njihove 'aqīde u Gospodara svjetova…''*, dok nije rekao: *''Mi vjerujemo u Meleka smrti, koji je zadužen za uzimanje dušā svim svjetovima i kaznom u qaburu za one koji je zasluže.''* (*'' 'Aqīdetut-Tahāwijje''*, 79.-80. str.).

da će biti pitan o *īmānu* i *islāmu*, o tome ko je njegov Gospodar, a ko njegov Poslanik.

Imām el-Ādžurrī (umro 360. godine hidžretske) je rekao: *''Poglavlje: Tasdīq (potvrda) i īmān (vjerovanje) u qabursku patnju'', u kome on navodi mnoge hadīthe koje su zabilježili el-Buhārī i Muslim i poglavlje završava riječima: ''Pa kakvo je stanje onih koji negiraju ove hadīthe, izuzev da su oni veoma daleko zalutali i da su u ogromnom gubitku.''* (*''Eš-Šerī'ah''* od el-Ādžurrija, 358.-364. str.).

A *selefi* su se jednoglasno složili da su ispitivanje i kazna u *qaburu* istinite činjenice i sigurna stvarnost. A drugi koji to potvrđuju i to spominju u svojim knjigama *'aqīde*, potvrđujući neophodnost vjerovanja u to čvrstim ubjeđenjem srca su: Ebū Dāwūd (umro 275. godine hidžretske), Ibn Qutejbe (umro 278. godine hidžretske), Ibn Ebī Hātim (umro 327. godine hidžretske), *imām* el-Barbehārī (umro 329. godine hidžretske), *imām* el-Lalikā'i (umro 418. godine hidžretske), *imām* el-Bejheqī (umro 458. godine hidžretske), *imām* en-Newewī (umro 676. godine hidžretske), el-Qurtubī (umro 671. godine hidžretske) i mnogi drugi.

Imām el-Bejheqī je napisao obimnu knjigu u pogledu potvrde *qaburske* patnje. On je sakupio sve hadīthe koji potvrđuju *qabursku* patnju i sve što je vezano za to. Djelo je bilo štampano pod nazivom *''Ithbāt 'Adhābil-Qabr we Su'āl el-Melekejn''* (*Potvrda kazne u kaburu i pitanja dva meleka*). *Imām* Ibn Redžeb el-Hanbelī (umro 795. godine hidžretske) je također napisao knjigu nazvanu *''Ahwālul-Qubūr''*. Pogledaj također djelo *''Et-Tedhkira…''* od *imāma* el-Qurtubija.

33. I (vjerovati) da će mu (umrlome) doći Munkir i Nekīr, onako kako Allāh želi i na koji god to način On hoće, vjerovati u to i potvrditi istinitost toga.

34. Vjerovati u *šefā’at* (posredništvo) Allāhovog Poslanika, *sallallāhu ’alejhi we sellem*, [39] i vjerovati da će neki ljudi biti

[39] Potvrđeno zauzimanje (*šefā’at*) našeg poslanika Muhammeda, *sallallāhu ’alejhi we sellem*, ima nekoliko vrstā:

- Veliki *šefā’at* koji je, za razliku od njegove braće od drugih poslanikā i vjerovjesnikā, specifičan za našeg poslanika, *sallallāhu ’alejhi we sellem*, a to je za dolazak Allāha, da bi suđenje moglo početi.
- Njegov, *sallallāhu ’alejhi we sellem*, zagovor za ljude čija su dobra i loša djela podjednaka, pa će se on zagovarati za njih da uđu u džennet.
- Njegov, *sallallāhu ’alejhi we sellem*, zagovor za drugu grupu ljudi kojima je naređena vatra, pa će se on zagovarati da oni ne uđu u nju.
- Njegovo, *sallallāhu ’alejhi we sellem*, zagovorništvo za podizanje deredžā (stepeni) onima koji su ušli u džennet, da njihove deredže budu podignute za više nego što je nagrada koja bi im trebala biti data za njihova djela.
- Njegovo, *sallallāhu ’alejhi we sellem*, zagovorništvo za ljude da uđu u džennet bez obračuna.
- Njegov, *sallallāhu ’alejhi we sellem*, zagovor za umanjivanje kazne onima koji su je zaslužili, kao što je njegov *šefā’at* za svog amidžu Ebū Tāliba, da mu kazna bude umanjena.

izvedeni iz vatre nakon što su gorjeli u njoj. Tako će biti naređeno da oni budu spušteni u rijeku kod vrata *dženneta*, kako je zabilježeno u predaji, onako kako Allāh hoće i na koji god način On to želi. Zaista je obavezno vjerovati u to i potvrditi istinitost toga.

35. Vjerovati da će Mesīh Dedždžāl doći [40] i da će između njegovih očiju biti napisano *''kāfir''*, vjerovati u *hadīthe* koji su došli do nas u pogledu njega i vjerovati da će se to desiti.

36. I vjerovati da će se 'Isā (ibn Merjem) spustiti i ubiti ga kod kapije Ludd. [41]

- Njegovo, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, zagovorništvo da svim vjernicima bude data dozvola da uđu u džennet.
- Njegov, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, *šefā'at* za ljude koji su počinili velike grijehe među onima koji su ušli u vatru, da budu izvedeni iz nje.

Vidi *''Šerhut-Tahāwijje''* od Ibn Ebil-'Izza (umro 792. godine hidžretske).

[40] Pogledaj predaju o ed-Dedždžālu u *''Eš-Šerī'ah''* od el-Ādžurrija, 372. str., *''En-Nihāje''* od Ibn Kethīra, 52.-93. str., *''Šerhut-Tahāwijje''* 486. str., *''Lawāmi'ul-Enwār''*, 2/86 i *''Et-Tedhkira…''* el-Qurtubija, 344.-380. str.

[41] Ludd je grad u Palestīni, otprilike dvije milje od er-Ramla. Vidi također hadīth koji bilježi Muslim (2137), Ebū Dāwūd (4321), et-

37. I (vjerovati) da se *īmān* sastoji iz (oboje): govora i djela, da se povećava i smanjuje, [42] kao što je prenešeno u predaji: ***''Najpotpuniji od vjernika u pogledu īmāna je najbolji od njih svojim ahlāqom''***. [43]

38. I ko god ostavi *namāz* – postao je nevjernik. Nema nijednog djela čije napuštanje sadrži kufr, izuzev namāza.

Tirmidhī (2240), Ibn Mādže (4075), Ahmed u svome *''Musnedu''* (4/181, 182), a također i *''Eš-Šerī'ah''* od el-Ādžurrija, 386. str. A hadīthi u pogledu silaska 'Isā'a, *'alejhis-selām*, na kraju vremena dostižu stepen tewātura. Pogledaj djelo *''Et-Tasrīh Bimā Tewātera min Nuzūlil-Mesīh''*.

[42] El-Lalikā'i u svom djelu *''Eš-Šerh Usūlil-I'tiqād Ehlus-Sunne wel-Džemā'at''* (5/958) prenosi da je 'AbdurRezāq (es-San'ānī) rekao: ''Sreo sam 62 šejha, među kojima su bili Ma'mer, el-Ewzā'i, eth-Thewrī, el-We'īd ibn Muhammed el-Qurejšī, Jezīd ibn es-Sā'sih, Hammād ibn Seleme, Hammād ibn Zejd, Sufjān ibn Ujejne, Šu'ajb ibn Harb, Wekī' ibnul-Džerrāh, Mālik ibn Enes, Ibn Ebī Lejla, Ismā'īl ibn Ajjāš, el-Welid ibn Muslim i oni koje nisam spomenuo. Svi su oni govorili: *''Īmān se sastoji od govora i djela, on raste i opada (povećava se i smanjuje).''*

[43] Hadith su zabilježili Ebū Dāwūd (4682), et-Tirmidhī (1162), Ahmed u svome *''Musnedu''* (2/25, 472 i 527), ed-Dārimī (2792), Ibn Hibbān u svom *''Sahīhu''* (1926) i drugi. Njegov lanac prenosilaca je *sahīh* (vjerodostojan). Vidi *''Es-Sahīha''* od el-Albānija (1/511 i 513).

Ko god ga napusti – on je *kāfir* i Allāh je dozvolio njegovo ubijanje. [44]

39. A najbolji od ovog ummeta, nakon Njegovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, je Ebū Bekr es-Siddīq, [45] potom 'Umer ibnul-Hattab, [46] a onda 'Uthmān ibn 'Affān. [47]

---

[44] Vidi *''Es-Salātu we Hukmu Tarikihā''* (*Namaz i propis njegovog ostavljača*) od Ibnul-Qajjima el-Dževzija, 9.-19. str.

[45] On je najbolji od ljudi nakon Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, Ebū Kuhāfe, 'Abdullāh ibn 'Uthmān ibn 'Āmir ibn 'Amr ibn Ka'b ibn Sa'd ibn Tejm ibn Murre el-Qurešī et-Talimī – Ebū Bekr es-Siddīq, *halīfa* (nasljednik) Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, i njegov drug dok je bio u pećini. Pogledaj *''Tahdhībul-Kemāl''*, 5/282.-283.

[46] On je *emīrul-mu'minīn* 'Umer ibnul-Khattāb ibn Nufejl ibn 'Abdul'Uzza ibn Rebbah ibn 'Abdullāh ibn Kirt ibn Rezāh ibn 'Adijj ibn Ka'b el-Qurešī el-'Adewī. Ubijen je u mjesecu dhul-hidždžetu 23. godine hidžretske, a bio je *halīfa* deset i po godina. Pogledaj *''Et-Taqrīb''*, 2/54.

[47] On je *emīrul-mu'minīn, Dhun-Nurejn,* 'Uthmān ibn 'Affān ibn Ebil-'Ās ibn Umejje ibn 'AbdušŠems, od onih koji su *es-sābiqūn el-ewwelūn* (predvodnici u vjeri). Jedan je od četvorice *halīfā* i jedan od desetorice koji su obradovani džennetom. Ubijen je u mjesecu dhul-hidždže 35. godine hidžretske. Njegov *hilāfet* je trajao 12 godina, a njegova starost je bila 80. Rečeno je i više od ovoga, a i manje od ovoga. Pogledaj *''Et-Taqrīb''*, 2/12.

40. Mi dajemo prednost ovoj trojici, baš kao što su *ashābi* Allāhovog Poslanika, *sallallāhu ’alejhi we sellem*, davali prednost njima. Oni (tj. *ashābi*) se nikada nisu razišli u tome. [48]

41. Onda, nakon ove trojice, pet *ashāba šūre*: ’Alī ibn Ebī Tālib, [49] ez-Zubejr, [50] Talhā, [51] ’AbdurRahmān ibn Awf [52] i

[48] *Allāmeh* Sidīq Hasan Khān (umro 1307. godine hidžretske) je rekao: *''A ko god poriče hilāfet ijednog od njih – on je više zabludio nego magarac njegovog oca.''* (*''Qatfuth-Themr fi Bejāni 'Aqīdeti Ehlil-Athar''*, 99. str.).

[49] On je *emīrul-mu'minīn* 'Alī ibn Ebī Tālib ibn 'AbdulMuttalib ibn Hāšim el-Hāšimī, brat od amidže Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, i muž njegove kćerke, od onih koji su predvodili u vjeri. Najvjerovatnije je da je on prvi koji je prihvatio *islām*, a bio je jedan od desetorice koji su obradovani džennetom. Umro je u mjesecu ramadānu 40. godine hidžretske i bio je, po mišljenju ehlul-'ilma i po konsenzusu *Ehlus-sunneta*, najbolji od onih kojih su bili živi među Ādemovim potomcima toga vremena. Imao je 63 godine starosti, kao što je spomenuto u *''Et-Taqrīb''*, 2/39.

[50] On je Ebū 'Abdullāh, ez-Zubejr ibn el-Awwām ibn Khuwejlīd ibn Esed ibn 'AbdulUzza ibn Kussaj ibn Kilāb el-Qurešī el-Esedī, jedan od desetorice kojima je obećan džennet. Ubijen je 36. hidžretske godine na *''Dan deve''*. Pogledaj *''Et-Taqrīb''*, 1/259.

[51] On je Ebū Muhammed, Talha ibn 'Ubejdullāh ibn 'Uthmān ibn 'Amr ibn Ka'b ibn Sa'd ibn Tejjim el-Murre el-Qurešī et-Tejmijj, jedan od desetorice koji su obradovani džennetom. On je,

Sa’d ibn Ebī Weqqās,[53] svaki od njih je bio vrijedan *hilāfeta*, odgovarajući (podesan) za njega i svaki od njih je bio *imām* (vođa).

42. Po pitanju ovoga, mi uzimamo *hadīth* Ibn ’Umera[54]: *’’Dok je Allāhov Poslanik, sallallāhu ’alejhi we sellem, bio živ, a njegovi ashābi rašireni svugdje, mi smo smatrali: Ebū*

---

također, ubijen na *’’Dan deve’’* 36. godine hidžretske u dobi od 63 godine. Pogledaj *’’Et-Taqrīb’’*, 1/379.

52 On je ’AbdurRahmān ibn ’Abdul’Awf ibn ’AbdulHārith ibn Zuhr el-Qurešī ez-Zuhrī, jedan od desetorice koji su obradovani džennetom i jedan od prvih u *islāmu*. Umro je 32. godine hidžretske, a rečeno je i drugo mimo toga. Pogledaj *’’Et-Taqrīb’’*, 1/494.

53 On je uvaženi *ashāb* Ebū Ishāq, Sa’d ibn Ebī Weqqās ibn Wuhejb ibn ’AbdMenāf ibn Zuhr ibn Kilāb ez-Zuhrī, jedan od desetorice koji su obradovani džennetom i prvi koji je gađao oružjem na Allāhovom putu. Umro je u el-’Aqīq 55. godine hidžretske, kako je poznato, i bio je zadnji koji je umro od desetorice kojima je obećan džennet. Pogledaj *’’Et-Taqrīb’’*, 1/290.

54 On je poznati *ashāb* Ebū ’AbdurRahmān, ’Abdullāh ibn ’Umer ibnul-Khattāb el- ’Adewī. On je bio jedan od najdosljednijih i najprincipijelnijih u slijeđenju predajā. Umro je na kraju 73. godine hidžretske ili na početku sledeće godine. Pogledaj *’’Et-Taqrīb’’*, 1/435.

Bekr (da je prvi), onda 'Umer, onda 'Uthmān'' – a onda je zaćutao.'' [55]

43. A onda, nakon pet *ashāba šūre*, su ljudi koji su se borili na Bedru medju *muhādžirima*. A nakon njih, oni koji su se borili na Bedru od *ensārijā*, od *ashābā* Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem;* svačiji rang (mjesto) je u skladu sa njegovom hidžrom i prednošću (u primanju islāma).

44. A onda, najsuperiorniji od čovječanstva su nakon ovih: *ashābi* Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, generacija u kojoj je on poslat. Svako ko se družio sa njim bilo godinu, mjesec, dan, sahat ili ga je prosto samo video – on je od njegovih *ashābā*. [56] Njegov *ashābluk* (druženje sa Allāhovim Poslanikom, *sallallāhu 'alejhi we sellem*) je u skladu sa tim koliko se dugo on družio s njim i sa mjerom u kojoj je on imao prednost u boravku sa njim, slušanju njega i gledanju njega.

---

[55] Hadith su zabilježili el-Buhārī (3655 i 3697), Ebū Dāwūd (4627 i 4628), et-Tirmidhī (3707), Ibn Mādže (106) i drugi.

[56] Ibn el-Medinī (umro 234. godine hidžretske) je rekao: *''Ko god se družio sa Allāhovim Poslanikom, sallallāhu 'alejhi we sellem, ili ga je vidio, čak i ako je to bilo jedan sahat u toku dana – onda je on od ashābā Allāhovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi we sellem''*, a njegov učenik *imām* el-Buhārī je rekao: *''Ko god se, od muslimanā, družio sa Allāhovim Poslanikom sallallāhu 'alejhi we sellem, ili ga je vidio – onda je on od njegovih ashābā.''* (*''Sahīh el-Buhārī''*, 7/1, sa *''Fethom…''*).

45. Tako su oni najbliži od njih u *ashābluku* sa njimu bolji nego generacija koja ga nije vidjela, pa čak i ako oni (koji ga nisu vidjeli) sretnu Allāha sa svim dobrim djelima. Uprkos tome, oni koji se druže sa Allāhovim Poslanikom, *sallallāhu ’alejhi we sellem*, koji su ga vidjeli i čuli od njega (su bolji).

46. A ko god ga je vidio svojim očima i povjerovao u njega, makar i za sahat, je bolji na račun ovoga druženja (sa Allāhovim Poslanikom, *sallallāhu ’alejhi we sellem*) nego *tabi’īn*, pa čak iako su oni (*tabi’īni*) uradili svako dobro djelo.

47. A slušanje i pokoravanje *e’imme* (vođama) i *emīrul-mu’minīn* (vođi pravovjernih), od onih koji su došli na vlast u *hilāfetu*, u pogledu kojih su se ljudi složili, ujedinili se oko njih i zadovoljni su njima, bili oni pravedni (bogobojazni) ili griješni.

48. A također i (slušanje i pokoravanje) onome koji se borio protiv ljudi sabljom (tj. pokorio ih) dok nije postao *halīfa* i imenovan *emīrul-mu’minīn*.

49. Učestvovanje u bitkama zajedno sa vodjama, bili oni bogobojazni ili griješni je trajna (važeća) stvar sve do Sudnjeg dana. Nikad ne smije biti napuštena. Tako je također trajna (važeće) podjela plijena i postavljanje vladara da utemelje *hudūd* (propisane kazne). Nikome nije

dozvoljeno da im to porekne (tj. sa vladarima), niti da se u tome raziđe s njima.

50. Također je predavanje *sadaqe* njima (vladarima) dozvoljeno i uvijek validno (na snazi). Ko god *imāmu* dā *sadaqu* – to će mu biti dovoljno (tj. njegova obaveza će biti ispunjena), bio on (*imām*) bogobojazan ili griješan.

51. I obavljanje *džuma-namāza* iza njega (tj. iza vladara) i iza svakog koga on postavi je dozvoljeno i važno djelo i sastoji se od dva rekata. Ko god ih ponovi (ta dva rekata, nakon što ih je klanjao iza njega) je novotar, onaj koji napušta predaje i onaj koji se suprotstavlja *sunnetu*. On nema ništa (od nagrade) od *fadileta* (dobrotā) svoga prisustva na *džuma-namazu* ako ne prihvati i ne smatra da *namāz* treba biti obavljen iza *imāmā*, ko god oni bili, bogobojazni ili grešni od njih.

52. Tako je sunnet da on klanja dva rekata sa njima i da on prizna da su oni (ta dva rekata) potpuni i kompletni, nemajući u svom srcu nimalo sumnje u pogledu toga.

53. A ko god se pobuni protiv vladara muslimana nakon što su se ljudi složili u vezi njega (ispravnosti njegove vlasti) i ujedinili se iza njega, nakon što su mu oni potvrdili *hilāfet* na koji god način ovaj hilāfet bio: njihovim zadovoljstvom i prihvatanjem ili njegovom snagom i dominacijom nad

njima – onda je ovaj pobunjenik (buntovnik) učinio nepokornost muslimanima i suprotstavio se predajama Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem.* A ako onaj koji se pobunio protiv vladara umre – umro bi smrću *džāhilijjeta*.

54. A ubijanje onoga koji je na vlasti nije zakonito i nije dozvoljeno nikome od ljudi da se protiv njega pobuni. Ko god ovo učini on je novotar i on je na drugome mimo *sunneta* i (ispravnog) puta. [57]

[57] Šejhul-islām Ibn Tejmijje (umro 728. godine hidžretske) je rekao: *''Ljudi su se podijelili i raspravljali u pogledu vladara griješnika i neznalice: Da li mu se treba pokoravati u svemu što on naredi od pokornosti Allāhu i da li odluke koje on donese u pogledu vladavine i podjele (zekata itd.) treba da budu izvršene, ako je on pravedan u tome? Ili mu ne treba biti pokorno i ništa od njegovih odluka koje on donese u pogledu sa vladavinom i podjelom (zekata) ne treba biti sprovedeno? Ili postoji razlika koja treba biti napravljena između glavnog imāma (tj. vođe svih muslimana) i između qadije i drugih takvih ljudi (koji su niži u rangu)? Postoje tri govora. Po mišljenju Ehlis-sunneta, najslabiji od tih govora su riječi: ''Trebaju se odbaciti sva njegova naređenja, njegova vlast, njegova podjela (zekata itd.).'' A najispravniji od tih govora, po ehlul-hadīthu, učenjacima i pravnicima je prvi govor: ''Treba mu biti pokorno apsolutno, i slično tome se njemu potruno pokoravati u svemu što on naredi od pokornosti Allāhu i odlukama koje on donese u pogledu sa vladavinom i podjelom (zekata i slično).'' A ovo je slučaj sa qadijom neznalicom, a takođe i sa dhulumćarem – njegov sud i naređenja za*

55. Borba protiv lopova i pobunjenika (buntovnika) je dozvoljena. Ovo je kada oni učine *dhulm* čovjeku u pogledu njegovog života i njegovog imetka, onda mu je dozvoljeno da brani sebe i svoj imetak i da (lopove i razbojnike, buntovnike i pobunjenike) odbije od oboje (sebe i svog imetka) svim što je u njegovoj mogućnosti.

56. Ali mu nije dozvoljeno da ih – kada se oni odvoje od njega ili ga napuste – traži (tj. da bi ih našao). Niti bi on trebao slijediti njihove tragove i ovo nije dozvoljeno ni za koga osim za *imāma* (vođu) ili one kojima je povjerena vlast nad muslimanima.

57. Na njemu je samo da brani sebe na tom mjestu i on bi svojom borbom protiv njih trebao namjeravati da ne ubije nikoga, ali ako on ubije nekoga braneći sebe – onda će Allāh ubijenoga daleko udaljiti [58] (od Sebe i od svakoga

podjelu (zekata itd.): kada je to pravedno, treba da budu sprovedena u skladu sa ovim govorom koji je govor većine fuqahā (pravnika).'' (''*Minhadžus-Sunne*'', 3/390).

[58] Tj. hadīth Ebū Hurejre koji prenosi: *''Čovjek je došao do Allāhovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi we sellem, i rekao: ''Allāhov poslaniče, šta ako čovjek dođe do mene u cilju da oduzme moj imetak?'' On je, sallallāhu 'alejhi we sellem, rekao:* ***''Ne daj mu svoj imetak.''*** *Čovjek je upitao: ''A ako se on bori protiv mene?'' On mu je, sallallāhu 'alejhi we sellem, odgovorio:* ***''Onda se bori*** *(protiv njega)****.''*** *Čovjek je ponovo pitao: ''A šta ako bih ja bio ubijen?'', pa mu je on, sallallāhu 'alejhi we*

dobra). A ako je on ubijen u ovome stanju, dok brani sebe i svoj imetak – onda se ja nadam da je to njegov *šehādet*, kao što je došlo u *hadīthu*.

58. A sve su predaje naredile borbu protiv njih, ali nisu naredile njihovo ubijanje, niti traganje za njima (praćenje njih), niti dokrajčivanje (ubijanje) njih ako padnu na zemlju ili budu ranjeni.

59. A ako ga on uzme kao zarobljenika, ne bi ga trebao ubiti niti nad njim sprovesti (izvesti) propisanu kaznu, već bi naprotiv on trebao podići (proslijediti) ovu stvar do bilo koga koga je Allāh odredio, postavio i dao mu vlast tako da bi on mogao da sudi u ovoj stvari.

60. I mi ni za koga od *ehlul-qible* na račun (zbog) djela koja je učinio ne svjedočimo da je on u džennetu ili u džehennemu. Mi se nadamo za bogobojaznog i bojimo se za njega i mi se bojimo za zlog i griješnog i nadamo se u Allāhovu milost za njega. [59]

---

sellem, rekao: ***''Ti bi bio šehid.''*** *Čovjek je upitao: ''A ako bih ja njega ubio?'' On, sallallāhu 'alejhi we sellem, mu je odgovorio:* ***''On bi bio u vatri.''*** (Hadīth bilježi *imām* Muslim u svom *''Sahīhu''*).

[59] Komentator ''Aqīdetut-Tahāwijje'', Ibn Ebil-'Izz (umro 792. godine hidžretske) je na 378. str. rekao: *''O određenom pojedincu od ehlul-qible ne kažemo da je on od stanovnikā dženneta ili stanovnikā*

61. A ko god sretne Allāha sa grijehom koji bi trebao povući za sobom kaznu vatrom, a da se pokajao ne vraćajući se njemu i ne bivajući ustrajan na njemu (grijehu) – Allāh (*subhānehu we te'ālā*) će se okrenuti njemu (sa oprostom), a Allāh prihvata pokajanje od Svojih robova i oprašta loša djela. [60]

62. I ko god Ga sretne nakon što se propisana kazna sprovela nad njim za taj određeni grijeh – onda će mu to biti iskupljenje, [61] kao što se spominje u predaji Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*. [62]

---

vatre, izuzev za onoga o kome nas je istinoljubivi (sallallāhu 'alejhi we sellem) obavijestio da je on od stanovnikā dženneta, kao što su desetorica koji su obradovani džennetom (radijallāhu 'anhum). Ako mi kažemo da: ''koga god Allāh želi da uvede u vatru od ljudi koji čine velike grijehe će ući u vatru i da će biti izvedeni iz vatre na račun šefā'ata onih kojima će biti dozvoljeno da se zauzimaju…'' – onda bismo se mi ustegli od govora (ovakve stvari) o određenom pojedincu. Tako mi ne svjedočimo za njega da će on ući u džennet, niti da će on ući u džehennem, izuzev po znanju – zato što je stvarnost skrivena i ono na čemu osoba umire mi ne možemo znati. Međutim, mi se nadamo za one koji čine dobro i bojimo se za one koji čine zlo.''

60 Uzvišeni Allāh je rekao: **''A On je Onaj koji prihvata pokajanje od Svojih robova i oprašta grijehe.''** (sūra eš-Šūra, 25. ājet).

61 Ovo je mišljenje i *medhheb* većine učenjakā. *Hudūd* (propisane određene kazne) su otkup (za grijehe za koje su one

specifikovane), a ovo je zbog hadītha Ubāde ibn Sāmita koji će biti spomenut ukratko, *inšā'Allāh*, a koji su zabilježili *imām* el-Buhārī i drugi. To je također zbog haditha koji je zabilježio *imām* Ahmed u svome *''Musnedu''* (5/214) od Huzejme ibn Thābita sa *hasen* (dobrim i prihvatljivim) lancem prenosilaca, sa tekstom: *''Ko god počini grijeh, a onda se nad njim izvrši kazna propisana za taj grijeh – to je iskupljenje za njega.''* Također vidi objašnjenje ovog propisa u *''Fethul-Bārī''*, 1/64.-68.

[62] Zbog njegovih, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, riječi u hadīthu Ubāde: *''Allāhov Poslanik, sallallāhu 'alejhi we sellem, je, dok je mala grupa ashābā bila oko njega, rekao:* ***''Dajte mi bej'u*** *(prisegu)* ***na sljedeće: Da nećete Allāhu činiti širk*** *(pridruživati druga)****, da nećete krasti, da nećete činiti zināluk*** *(blud)* ***i da nećete ubijati svoju djecu, da nećete klevetati*** *(potvarati)****, čineći zavjere među sobom. Nemojte biti nepokorni u nečemu što je dobro i pravedno. Ko god umre od vas*** *(izbjegavajući sve to)* ***– onda je njegova nagrada kod Allāha, a ko god upadne u bilo koju od ovih stvari i bude kažnjen na ovom svijetu – onda će mu to biti iskupljenje. A ko god zapadne u bilo koju od ovih stvari, a onda ga Allāh zakloni*** *(sakrije)* ***– njegov obračun će biti kod Allāha. Ako želi – On će mu oprostiti, a ako želi – On će ga kazniti.''*** *Pa smo mu onda dali bej'u na to.''*

U ovom hadīthu je pobijanje (odgovor) *hawāridžima* koji muslimane proglašavaju kāfirima samo zbog činjenja grijeha. U njemu je, također, pobijanje *mu'tezilā*, koji kažu da će onaj koji čini grijehe sigurno zaslužiti kaznu ako umre bez pokajanja. Ovo je zato što je Allāhov Poslanik, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, takvoga stavio u okrilje Allāhove volje i on, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, nije rekao da će takav definitivno biti kažnjen.

63. A ko god Ga sretne ustrajavajući na grijehu i ne pokajavajući se, ne kajući se od grijeha koji za sobom povlače kaznu – njegova stvar je kod Allāha, *subhānehu we te'ālā*. Ako On želi – kazniće ga, a ako želi – oprostiće mu. [63]

64. A ko god Ga sretne kao *kāfir* – On će ga kazniti i neće mu oprostiti.

---

[63] Zbog Njegovih, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, riječi u hadīthu Ubāde koji je prethodio: *''A ko god upadne u neke od ovih stvari i bude kažnjen na ovome svijetu – onda će to njemu biti iskupljenje''*, a ovo obuhvata onoga koji se pokaje od toga ili se ne pokaje. Ovo je ono što je mala grupa učenjaka rekla. Većina su mišljenja da onaj koji se pokaje nema grijeha (krivice). Međutim, uz sve to on ne bi trebao da se osjeća sigurnim od Allāhove kazne, zato što on ne zna da li je njegovo pokajanje prihvaćeno ili ne. Pogledaj *''Fethul-Bārī''*, 1/67.
On je ovo spomenuo u svom tekstu, kao što su drugi pored njega spomenuli potiranje po mestvama (čarapama) jer su obje one prepoznatljive odlike *Ehlus-sunneta*. Prihvatanje njih i postupanje po njima je jedna od karakteristika traženja upute putem hadītha Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*.
A na činjenici da je propisana kazna za onoga koji je bio u braku – kamenovanje su se složili svi, izuzev *ehlul-ehwā* (sljedbenika strasti). Njihovo mišljenje je da je kazna za blud (samo) bičevanje. Međutim, većina je stava da je kazna za to kamenovanje zbog prisustva i utemeljivanja hadīthā koji spominju kamenovanje. Zbog toga su oni (većina) specifikovali Knjigu sunnetom. Ovdje mislim na govor Allāha, subhānehū we te'ālā: **''''** (sūra en-Nūr, 2. ājet). Pogledaj također *''Bidājetul-Mudžtehid''*, 4/434. i 435.

65. A kamenovanje na smrt je pravedno za osoba koja je oženjena a učini blud, bilo da ona to prizna ili se protiv nje uspostavi dokaz.

66. Allāhov Poslanik, *sallalahu ’alejhi we sellem*, je kamenovao na smrt, a i pravedne *halīfe* su, također, kamenovale na smrt.

67. A ko god ponižava i degradira samo jednog od *ashābā* Allāhovog Poslanika, *sallallāhu ’alejhi we sellem*, ili ga ne voli zbog nečega što se desilo od njega, ili spominje njihove mahane – on je novotar. [64]

[64] Ibnul-Qajjim u svojoj knjizi *''Hādi’ul-Erwāh ilā Bilādil-Efrāh''* kaže: *''I mi ćemo citirati njihov idžmā’ (tj. idžmā’ selefā) baš kao što je Harb, prijatelj imāma Ahmeda od njih citirao svojim riječima u svom vrlo dobro poznatom ''El-Mesā’il''. On je rekao: ''Ovo je medhheb ehlul-’ilma, ashābul-āthār (sljedbenika predaja), Ehlus-sunneta wel-džemā’ata, onih koji se čvrsto drže za ehlus-sunnet i oni koji nastoje da se upute po njemu, od onih koji su bili u prisustvu Allāhovog Poslanika, sallallāhu ’alejhi we sellem, pa sve do ovih današnjih dana. I ja sam sreo mnoge učenjake među stanovnicima Hidžāza i Šāma i drugih mimo njih. Ko god se razlikuje i suprotstavlja, makar i u jednoj jedinoj stvari od medhheba (ovih ljudi od znanja) ili se buni ili ih ogovara ili kritikuje onoga koji govori (onim što su oni govorili) – onda je on muhālif (onaj koji se suprotstavlja), mubtedi’ (novotar) i onaj koji je ostavio džemā’at, onaj koji je napustio put sunneta i put istine. A ovo (tj. put ehlul-’ilma) je medhheb Ahmeda, Ishāqa ibn Ibrāhīma, ’Abdullāha ibn Zubejra el*

68. (On ostaje ovakav) sve dok ne zamoli za Allāhovu milost za njih, za sve njih i sve dok njegovo srce ne bude iskreno i naklonjeno njima (*ashābima*).

69. A *nifāq* – on je *kufr*, da osoba ne vjeruje u Allāha i obožava nekog drugog mimo Njega (unutrašnje), ali

---

Humejdija, Se'īda ibn Mensūra i drugih mimo njih sa kojima sam sjedio i od kojih sam uzimao znanje…''

A onda on nabraja tačke njihove 'aqide, a među njima je: ''…i spominjanje dobrih kvaliteta i djelā ashābā Allāhovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi we sellem, i ustezanje od spominjanja njihovih mahanā i grešaka, onoga što se desilo među njima. Ko god vrijeđa ashābe Allāhovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi we sellem, ijednoga od njih ili umanjuje (njihovu vrijednost ili status) ili ih grdi ili izlaže njihove greške ili kritikuje ijednoga od njih – onda je on novotar, ekstremni rafidija (ši'ija), habīth (prljavi pokvarenjak) i muhālif (onaj koji se suprotstavlja), a Allāh neće prihvatiti od njega nijedan od njegovih napora niti njegov trud. Nasuprot tome, ljubav prema njima je sunnet, dova za njih je blizina (Allāhu), uzimanje njih kao model za uputu je sredstvo (za Allāhovu blizinu), a prihvatanje i uzimanje njihovih predaja je vrlina''.''

Ibnul-Qajjim je ovdje citirao Harba ibn Ismā'īla el-Kirmānija (jednog od *ashābā imāma* Ahmeda), koji je sažeo vjerovanje *Ehlus-sunneta wel-džemā'ata*. Ovo vjerovanje je sadržano u knjizi *''Mesā'il Harb ibn Ismā'īl el-Kirmānī 'anil imām Ahmed''*, za koju je edh-Dhehebī (umro 748. godine hidžretske) rekao: *''To je jedna od najdragocjenijih knjiga hanbelijā.''*

ispoljava *islām* otvoreno kao što su činili *munāfici* u vrijeme Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*.

70. A njegove, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, riječi: ***''Kod koga god postoje tri karakteristike nifāqa – on je munāfiq…''*** [65]

[65] Hadīth su od Ebū Hurejre zabilježili *imām* el-Buhārī (33, 2682, 2749 i 6095), Muslim (59), et-Tirmidhī (2631), en-Nesā'ī (8/117), Ahmed u svom ''Musnedu'' (2/397 i 536), Ibn Hibbān u svom ''Sahīhu'' (257), el-Bejheqī u svom ''Sunenu'' (6/288) i Begavī u svom ''Šerhus-Sunne'' (broj 35).

El-Hāfidh Ibn Hadžer (umro 851. godine hidžretske) je u ''El-Fethu'' (1/90. i 91.) rekao: *''A en-Newewī je rekao: ''Grupa učenjaka je ovo smatrala problematičnim hadīthom, u tome da ove karakteristike mogu biti nađene zajedno kod muslimana, ali bez postojanja propisa nevjerstva nad njim.'' On je rekao: ''A nema dvosmislenosti u njemu, naprotiv njegovo značenje je ispravno (jasno). Ono što je bilo rečeno od ovih koji su proučavali hadīth je: ''Njegovo značenje je da su ovo karakteristike licemjerstva i da onaj koji ih posjeduje sliči licemjerima u pogledu ovih karakteristika.'' ''*

Ja kažem: Rezultat ovog objašnjenja je da ono prenosi imenovanje (osobe licemjerom) kao metaforično. A to je da je onaj koji posjeduje ove karakteristike poput licemjera. A ovo je sagrađeno na pretpostavci da je namjera iza licemjerstva ovdje licemjerstvo nevjerstva. Također je bilo rečeno, kao odgovor na ovo, da je namjera iza licemjerstva spomenuta ovdje – licemjerstvo u djelu, a to je ono što je el-Qurtubī odabrao i preferirao. On je kao dokaz upotrijebio 'Umerove riječi Hudhejfi: *''Da li znaš išta od licemjerstva u meni?''* Ovdje on nije mislio na licemjerstvo nevjerstva, već je mislio na licemjerstvo u djelu.

– su intenziviranje, pojačavanje (u izrazu). [66] Mi to prenosimo kako je došlo i ne komentarišemo ga.

I također Njegove riječi: ***''Ne postajte nevjernici nakon mene, udarajući vratove jedni drugih.''*** [67]

---

[66] Ahmed Sa'd Hamdān je u svojim fusnotama na ''Usūl el-I'tiqād'' (1/162. i 163.) rekao: *''Ovo je jedno od mišljenja u pogledu sa predajama sličnim ovima i Ebū Ubejd je spomenuo četiri mišljenja objašnjenju kufra (nevjerstva) prenešene u predajama koje slijede ovu, a one su:*

- *Da je nevjerstvo u Allāhovu dobrotu ili ni'met (a to je pomanjkanje zahvalnosti Njemu)*
- *Da je to pojačavanje u izrazu i da ulije strah, a ovo je mišljenje koje je imām Ahmed ovdje spomenuo.*
- *Da se odnosi na nevjerstvo ljudi koji učine riddet.*
- *Odbacivanje svih ovih predaja.*

I on (Ebū Ubejd) je odbacio tri objašnjenja, ne bivši zadovoljan sa njima i umjesto toga odabrao sljedeće: ''Da nepokornost i grijeh ne prouzrokuju da vjera nestane, niti nužno ne proizvode nevjerstvo, već naprotiv one samo negiraju (prisustvo) istinske i prave vjere i iskrenosti u toj vjeri.'' Onda je on rekao na drugom mjestu: ''Zaista oni su spomenuti u smislu da ova djela su od postupaka i načina na kojima su nevjernici i mušrici.'' A što se tiče objašnjenja ovih predaja, onda je prenešeno od grupe selefā kakvi su Ibn 'Abbās (radijallāhu 'anh), Tāwūs, 'Atā', Ibn Ujejne i drugi. Pogledaj *''Kitabul-Īmān''* Ebū 'Ubejde, strana 87. i 93. i takođe *''Sunen et-Tirmidhī''*, 5/20.-21.

[67] Hadith su od Džerīra ibn 'Abdullāha, *radijallāhu 'anh*, zabilježili *imām* el-Buhārī (121, 4405, 6869 i 7080), Muslim (65), en-Nesā'ī u

I ***''Kada se dva muslimana sudare svojim sabljama – obojica, i ubica i ubijeni, su u vatri.''*** [68]

I ***''Psovanje*** *(vrijeđanje)* ***muslimana je fisq*** *(veliki grijeh)****, a njegovo ubijanje je kufr.''*** [69]

''Knjizi znanja'' u njegovom *''Sunenu''*, Ibn Madže (3942) i Ahmed u svom *''Musnedu''* (3/358, 363 i 366). Također su ga od Ibn 'Umera, *radijallāhu 'anh*, zabilježili el-Buhārī (4403, 6785, 6166, 7077 i 6868); Muslim (66), Ebū Dāwūd (4686), en-Nesā'ī (7/126), Ahmed u svom *''Musnedu''* (2/87 i 104) i Ibn Hibban u *''Eth-Thiqāt''* (6/81).

[68] Hadith su od Ebū Bekra, *radijallāhu 'anh*, zabilježili *imām* el-Buhārī (31, 6875 i 8083), Muslim (2888), Ebū Dāwūd (4268 i 4269), en-Nesā'ī (7/124-125), Ibn Madže (3965), Ahmed u svom *''Musnedu''* (5/43, 46, 47 i 51) i e-Bejheqī (8/190). Također je prenešen i od Ebū Musā'a i Enesa ibn Mālika. Pogledaj Ibn Mādže (3963 i 3964).

[69] Zabilježili su ga *imām* el-Buhārī (48, 6044 i 7067), Muslim (64), et-Tirmidhī (1983, 2634 i 2635), en-Nesā'ī u *''Sunenul-Kubrā''* u *''Kitābul-Muhāraba''*, 33. poglavlje *''Borba protiv muslimana''*, a također i u svom *''Mudžtebe'a''* (7/122), Ibn Madže (69 i 3939), Ahmed u svom *''Musnedu''* (1/385, 411, 417, 433, 439, 446, 454, 455 i 460) i et Tajālīsī u svom *''Musnedu''* (248 i 258). Takođe ga je od Ebū Hurejre zabilježio Ibn Mādže (3940), njegov lanac prenosilaca je *sahīh li gajrih* (vjerodostojan zbog podrške). Također ga je od Sa'da prenio en-Nesā'ī u *''Sunenul-Kubrā''* u *''Kitābul-Muhāraba''*, kao što je u *''Et-Tuhfah''* (3/314), Ibn Mādže (3941) i el-Buhārī u *''Tārīh el-Kebīr''* (1/88-89). Lanac prenosilaca je *sahīh li gajrih* (vjerodostojan zbog podrške).

I ***''Ko god kaže svom bratu: ''O kāfire…'' – onda se to vraća jednome od njih.''*** [70]

I ***''Učinio je kufr u Allāha onaj koji prekida rodbinske veze*** *(negira porijeklo)****, čak i ako je to nevažno*** *(tj. udaljeno)****.''*** [71]

I drugi *hadīthi* kao ovi od onih koji su proglašeni vjerodostojnim i očuvanim.

71. Mi se tome pokoravamo čak i ako ne znamo njihovo tumačenje. Mi ne pričamo o tome i ne raspravljamo o tome. I mi ne objašnjavamo ove *hadīthe* izuzev sličnim od onoga sa čime su oni došli. Mi ih ne odbacujemo izuzev najboljim među njima.

---

[70] Od Ibn 'Umera, *radijallāhu 'anh*, ga prenose imām el-Buhārī (6104), Muslim (111), et-Tirmidhī (2637), Ahmed u *''Musnedu''* (2/18, 44, 47, 60, 112, 113 i 142); Mālik u *''Muwetti''* u *''Kitābus-Selām''* (1, 2/984).

[71] Od 'Abdullāha ibn 'Amra, *radijallāhu 'anh*, su ga zabilježili Ibn Mādže (2744), Ahmed u *''Musnedu''* (92/215?') i et-Taberānī u *''Es-Sagīr''* (1072). Njegov lanac prenosilaca je *hasen* (dobar i prihvtljiv). Također ga je od Ebū Bekra prenio ed-Dārimī (2863), Mervezī u *''Musned Ebī Bekr''* (90) i el-Bezzār. Međutim, njegov lanac prenosilaca je veoma slab zbog es-Sarijj ibn Ismā'īla, koji je *metrūkul-hadīth* (onaj čije predaje su napuštene ili odbačene), kao što se vidi u *''Et-Taqrīb''*, 1/285, *''El-Kāšif''*, 1/276 i *''El-Medžrūhīn''*, 1/355.

72. A *džennet* I *džehennem* su dvije stvorene stvari. [72] Oni su već stvoreni, kao što je došlo od Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, u *hadīthu*: ***''Ušao sam u džennet i vidio zamak…''*** [73]

I ***''Vidio sam Kewther…''*** [74]

---

[72] El-Ādžurrī (umro 360. godine hidžretske) je u *''Eš-Šerī'ah''*, na 387. str. rekao: *''Znaj, Allāh se smilovao nama i tebi, da Qur'ān svjedoči da je Allāh, Svemoćni i Plemeniti, stvorio džennet i džehennem prije nego što je stvorio Ādema, 'alejhis-selām, i da je On stvorio za džennet stanovnike i za džehennem njihove stanovnike prije nego što ih je doveo na svijet. Niko ko je prihvatio islām i ko je osjetio slast īmāna se ne suprotstavlja ovome. Qur'ān i sunnet su ukazali na ovo i mi tražimo utočište kod Allāha od onoga koji to odbacuje…''*
Onda je spomenuo dokaze iz Qur'āna i sunneta, Allāh ga nagradio. Vidi također *''Šerh et-Tahāwijje''* na ovu temu.

[73] Ovo je prenešeno od Džābira ibn 'Abdullāha, *radijallāhu 'anh*, od Allāhovog Poslanika *sallallāhu 'alejhi we sellem*, koji je rekao: **''Došao sam do dženneta, video sam zamak i pitao: ''Za koga je ovo?''** Rečeno mi je: *''To je za 'Umer ibnul-Khattāba.''* Hadīth su zabilježili *imām* el-Buhārī (5226 i 7024), en-Nesā'ī (23-25), *''Sunenul-Kubrā''* u poglavlju *''Fadā'ilus-Sahābe''* i Ahmed u *''Musnedu''* (3/372, 389 i 390), takođe od Enesa i Ebū Hurejre, *radijallāhu 'anhumā*.

[74] Enes u pogledu Allāhovih riječi: **''Mi smo ti, zaista, dali *el-Kewther*''** (sūra e-Kewther, 1. ājet) prenosi da je Allāhov Poslanik, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, rekao: ***''To je rijeka u džennetu''*** Ili je Allāhov Poslanik, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, rekao: ***''Vidio sam rijeku u džennetu čije obale su napravljene od***

l ***''Pogledao sam u džehennemsku vatru i vidio sam da su većina njegovih stanovnika žene.''*** [75]

l ***''Pogledao sam u vatru i vidio sam to i to ili toga i toga...''***

73. A ko god tvrdi da oni (*džennet* i *džehennem*) nisu stvoreni – on je poricatelj Qur'āna i *hadīthā* Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, i ja ne smatram da on vjeruje u *džennet* i *džehennem*.

74. A ko god umre od *ehlul-qible* kao *muwehhid* – nad njim se klanja *dženāza-namāz* i za njega se traži oprost.

šupljeg bisera. Pitao sam: ''Šta je ovo, o Džibril?'' On je rekao: ''To je Kewther koji ti je Allāh dao''.'' Hadīth je zabilježio en-Nesā'ī u *''Kitābut-Tefsīr''* u svom *''Sunenul-Kubrā''* (726), et-Tirmidhī (3359), Ahmed u *''Musnedu''* (3/115, 164 i 263), el-Ādžurrī u *''Eš-Šerī'ah''* (396), et-Taberī u svom *''Tefsīru''* (30/209), el-Begawī u svom *''Tefsīru''* (4/533) od Enesa ibn Mālika i njegov lanac prenosilaca je *sahīh* (vjerodostojan).

[75] Od Ibn 'Abbāsa u *merfū'* formi je hadīth: ***''Pogledao sam u džehennemsku vatru i video sam da su većina njenih stanovnika žene i pogledao sam u džennet i video sam da su većina njegovih stanovnika siromasi.''*** Hadīth su zabilježili *imām* el-Buhārī (3241, 5197, 6449 i 6546), Muslim (2737), et-Tirmidhī (2602 i 2603), en-Nesā'ī u *''Sunenul-Kubrā''* (377-382), Ahmed u *''Musnedu''* (1/234 i 359), el-Ādžurrī u *''Eš-Šerī'ah''* (390., 391. i 395. str.), er-Rifā'ī u *''Et-Tedwīn''* (2/201) i drugi.

75. Ne bi se trebalo prestati tražiti oprosta za njega i ne napuštamo klanjanje nad njim zbog grijeha koji je počinio, bez obzira da li je to mali ili veliki grijeh. Njegova stvar je kod Allāha, *subhānehu we te'ālā*.''

DODATAK:
Dvije kraće *risāle* *imāma* Ahmed ibn Hanbela

- **SUNNET NA KOME JE UMRO ALLĀHOV POSLANIK,** *sallallāhu 'alejhi we sellem*
- **OPIS VJERNIKA OD EHLIS-SUNNETA WEL-DŽEMĀ'ATA**

SUNNET NA KOME JE UMRO ALLĀHOV POSLANIK *sallallāhu 'alejhi we sellem*

Imam Ahmed ibn Hanbel

Ova *risāla* (poslanica) je spomenuta u djelu *''Tabeqātul-Hanābile''* (1/130-131), u biografiji el-Hasana ibn Ismā'īl ibn er-Rahijj. Unutar ove *risāle* je spomen onoga na čemu se – u stvarima 'aqīde – složilo 90 ljudi od *tabi'īna*, učenjakā muslimana i *selefā* i *feqīhā* različitih gradova.

Metn (tekst) risale

Ebū Husejn Muhammed ibn Ebī Ja'lā je rekao: *''El-Mubārek nas je obavijestio rekavši: 'Abdul'Azīz el-Adžzī nas je obavijestio rekavši: Ebū Bekr el-Mufid nam je prenio: El-Hasan ibn Ismā'īl er-Rahijj nam je prenio rekavši: ''Ahmed ibn Hanbel, imām ehlis-sunneta, onaj koji je pokazao strpljenje u vrijeme žestokih iskušenja mi je rekao:*

''Devedeset ljudi od *tabi'īna*, učenjakā muslimana i *selefā* i *feqīhā* različitih gradova [76] se jednoglasno složilo da je *sunnet* na kom je Allāhov Posllanik, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, umro:

1. Zadovoljstvo i pomirenje sa Allāhovim *qadā'* (Allāhovom odredbom), *subhānehū we te'ālā*, i pokoravanje Njegovoj naredbi, posjedovanje *sabura* na Njegovom *hukmu* (propisu), uzimanje onoga što je On naredio i uzdržavanje od onoga što je On zabranio.

2. Vjerovanje u *qader*, njegovo dobro i njegovo zlo.

3. Napuštanje raspravljanja i diskutovanja u *dīnu* (vjeri).

4. Potiranje po mestvama. [77]

---

[76] Pogledaj njihova imena i objašnjenje njihovog govora i vjerovanja u obimnoj knjizi, koja je nezaobilazna za svakog muslimana na putu njegove saznaje puta i govora učenjakā i *imāmā selefā* u pitanjima vjere, *''Šerh Usūlil-I'tiqād Ehlis-Sunne wel-Džemā'at''* imāma el-Lalikā'ija.

[77] Ebū Bekr el-Marrūdhī je rekao: *''Čuo sam da je Ebū Abdullāh (tj. imām Ahmeda) – kada je bio upitan o ljudima koji se ne slažu sa potiranjem po mestvama – rekao: ''Oni su hawāridži, ljudi od ibādijā''.''* Predaja je zabilježena u djelu ''Šerh I'tiqād Ahmed'', 7. i 8. str. A Sufjān et-Thewrī je rekao u *''I'tiqād''*, zapisao je za Šu'ajba ibn Barba: *''O Šu'ajb ibn Barb, ono što sam ti zapisao ti neće koristiti ako ne smatraš da je potiranje po mestvama i neizuvanje njih bolje u*

5. Učestvovanje u *džihādu* sa svakim *halīfom*, bio on dobar ili grešan.

6. Obavljanje *dženāze-namāza* nad svakim ko umre od *ehlul-qible*.

7. Da se *īmān* sastoji od govora i djela, da raste pokornošću i da opada nepokornošću.

8. Da je Qur'ān Allāhov govor koji je objavljen na srce Njegovog Poslanika Muhammeda, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, nije stvoren na koji god je način učen ili čitan.

9. Posjedovanje *sabura* pod zastavom onoga koji je na vlasti u kakvom god stanju on bio, pravednom ili nepravednom.

10. Da ne ustajemo (izlazimo) u pobuni protiv vladara sabljom, čak i ako su oni nepravedni i nasilnici.

11. Da nikoga od sljedbenika *tewhīda* ne proglašavamo *kāfirom*, čak i ako počine velike grijehe.

---

pogledu vas nego pranje vaših stopala.'' Prenešeno u *''Šerh Usūlil-I'tiqād Ehlis-Sunne wel-Džemat'' imāma* el-Lalikā'ija (1/152). Onda su učenjaci uvrstili ovu stvar među pitanja 'aqīde kao dalji znak razlikovanja između *Ehlis-sunneta* i novotara od hawāridžā i rāfidija koji negiraju ovaj sunnet.

12. Uzdržavanje od govora o svemu onome što se desilo između *ashābā* Allāhovog Poslanika, *sallallāhu ’alejhi we sellem*.

13. Da su najbolji od čovječanstva nakon Allāhovog Poslanika, *sallallāhu ’alejhi ve sellem*: Ebū Bekr, ’Umer, ’Uthmān i ’Alī, rođak Allāhovog Poslanika, *sallallāhu ’alejhi we sellem*.

14. Traženje Allāhovog oprosta, moljenje Allāhove milosti za sve *ashābe* Allāhovog Poslanika, *sallallāhu ’alejhi we sellem*, a također i za njegovo potomstvo, njegove žene, njegovu tazbinu, *Allāh bio zadovoljan svima njima*.

Ovo je *sunnet* – drži se čvrsto za njega i bićeš spašen (siguran), uzimanje njega je uputa a napuštanje njega je zastranjivanje (zabluda).’’

OPIS VJERNIKA OD EHLIS-SUNNETA WEL-DŽEMA'ATA

Imam Ahmed ibn Hanbel

Ova *risāla* (poslanica) je spomenuta u djelu *''Tabeqātul-Hanābile''*, 1. tom, 294. i 295. u biografiji Muhammeda ibn Habiba el-Indirānija.

Ona je, također, na sličan način spomenuta na drugom mjestu u djelu *''Tabeqāt…''*, 1/329-330 u biografiji Muhammeda ibn Jūnusa es-Serkasija, sa drugim lancem prenosioca:
''Ahmed ibn 'Ubejdullāh el-Akberi nam je prenio rekavši: Ebul-Hasan 'Alī ibn Mahmūd ez-Zevzānī nas je obavijestio rekavši: Ebul-Qāsim Ibrāhīm ibn Muhammed ibn 'Alī ibn Ešah et-Temīmī el-Merwedhī nam je rekao rekavši: Ebū Mu'ādh ibn Ismah nam je prenio od Askar as-Sawa ez-Zendžānija rekavši: Ebū Mes'ūd Se'īd ibn Hašnan ibn Muhammed es-Semerkandi, mewlā Benī Hāšim nam je prenio rekavši: Muhammed ibn Jūnus el-Serhasī nas je obavjestio rekavši: ''Čuo sam Ebū 'Abdullāha Ahmeda ibn Hanbela da kaže…'', a onda ju je spomenuo (*risālu*).

Metn (tekst) risale

Muhammed ibn Habīb el-Andarānī je rekao:

''Čuo sam Ahmeda ibn Hanbela da kaže:

''Opis vjernika od *ehlis-sunneta wel-džemā'ata* je:

1. Ko god svjedoči da nema nikoga ko ima pravo da bude obožavan izuzev Allāha jedinog, bez ikakvih partnerā i da je Muhammed, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, Njegov rob i Njegov Poslanik.

2. Da potvrđuje sve sa čim su došli poslanici i vjerovjesnici i da u potpunosti vjeruje u to u skladu sa *dhāhir* (spoljašnim) značenjem.

3. Da nikada nema sumnje u svojoj vjeri [78] i da nikada ne proglašava nikoga nikog od *ehlul-tewhīda kāfirom* zbog grijeha.

4. Da on šta god je skriveno od njega od stvari povjerava Allāhu, *subhānehū we te'ālā*, i da svoje stvari predaje

[78] Uzvišeni Allāh je rekao: **''Zaista su vjernici oni koji su povjerovali u Allāha i Njegovog Poslanika i nakon toga ne sumnjaju.''** (sūra el-Hudžurāt, 15. ājet).

(prepušta) Allāhu, *subhānehū we te'ālā*, i da grijesima ne kida Allāhovu zaštitu.

5. I da zna da se sve dešava Allāhovim naređenjem i predodređenjem, dobro ili loše, sve od toga.

6. Da se za počinioca dobra od ummeta Muhammeda, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, nada, a da se za počinioca zla od ummeta Muhammeda, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, boji.

7. Da nikoga od ummeta Muhammeda, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, ne smješta u *džennet* ili *džehennem* na račun dobra koje je zaradio ili grijeha koje je zaradio, jer je Allāh *subhānehū we te'ālā*, jedini koji smješta Svoja stvorenja ondje gdje On želi (tj. u *džennet* ili *džehennem*).

8. Da zna istinu u pogledu (mjesta) prethodnika koje je Allāh odabrao da se druže sa Njegovim Poslanikom i da u pročelje stavlja Ebū Bekra, 'Umera i 'Uthmana i da zna istinu u pogledu (mjesta) 'Alije ibn Ebī Tāliba, Talhe, Zubejra, 'AbdurRahmāna ibn 'Awfa, Sa'da ibn Ebī Weqqāsa, Se'īda ibn Zejda nad ostalim *ashābima*. Ovo zato što su ova devetorica bili oni koji su bili sa Allāhovim Poslanikom, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, na planini Hīra kada je Allāhov Poslanik, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, rekao: ***''Budi mirna, o Hīra, na tebi nema*** *(niko drugi)* ***do Allāhov Poslanik,***

Istinoljubivi ili šehīd.'' [79] A Allāhov Poslanik, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, je bio deseti od njih.

9. Da on moli Allāhovu milost za sve *ashābe* Muhammeda, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, mlade i stare, da priča o njihovim vrlinama i njihovim dobrotama i da se uzdržava od govora o onome što se desilo između njih.

10. Da smatra da se dva *bajram-namāza*, *namāz* u strahu, *džuma-namāz* i pet dnevnih *namāzā* u *džemā'atu* trebaju obavljati zajedno sa svakim *imāmom*, bio on bogobojazan ili grešan.

11. Da prihvata ispravnost mesha po mestvama za vrijeme putovanja i za vrijeme boravka u svom domu.

12. Da prihvata validnost skraćivanja *namāza* za vrijeme putovanja.

---

[79] Hadīth su zabilježili Ebū Dāwūd (4648), et-Tirmidhī (3757), en-Nesā'ī u ''*Fadā'ilus-Sahābe*'' (53, 101 i 102), Ibn Mādže (134), Ibn Ebī 'Āsim u ''*Es-Sunne*'' (1425, 1426 i 1427), Ahmed u ''*Musnedu*'' (1/187-189), el-Hākim u svom ''*Mustedreku*'' (3/450) od Se'īd ibn Zejda, a njegov lanac prenosilaca je *sahīh li gajrih* (vjerodostojan zbog podrške). On je, također, prenešen i od 'Uthmāna ibn Affāna, Enesa (ibn Mālika), Burejde i Ebū Hurejre, *radijallāhu anhum*, a el-Albānī je spomenuo sve različite puteve predaja ovog hadītha u djelu ''*Es-Sahīha*'' (2/558-562).

13. Da je Qur'ān Allāhov govor i Njegova objava i da nije stvoren.

14. Da se *īmān* sastoji od riječi i djela da se povećava i smanjuje.

15. Da je *džihād* uvijek validan i da traje od kada je Allāh poslao Muhammeda, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, pa sve dok se posljednja grupa muslimana bude borila protiv Dedždžāla, kojima neće naškoditi nepravda i dhulm *tāgūtā* (tiranā).

16. Da je prodavanje i kupovanje dozvoljeno sve do Sudnjeg dana u skladu sa sudom Knjige i sunneta.

17. Da se *tekbīr* [80] za vrijeme *dženāze-namāza* izgovara četiri puta.

18. Da se za vođe muslimana treba činiti dova da oni budu bolji. Da ne vadite vaše sablje protiv njih, da se ne borite u vremenu *fitni*, već da se (tada), naprotiv, držite svoga doma.

19. Vjerovanje u kaznu u *qaburu*.

20. Vjerovanje u *Munkira* i *Nekīra*.

---

80 Tj. riječi *''Allāhu ekber''*.

21. Vjerovanje u *hawd* i *šefā’at*.

22. Vjerovanje da će stanovnici *dženneta* vidjeti svoga Gospodara, *subhānehū we te’ālā*.

23. Vjerovanje da će *muwehhidi* biti izvedeni iz vatre nakon što su bili u njoj, na način iz *hadīthā* koji su došli od Allāhovog Poslanika na ovu temu. Mi vjerujemo u ove *hadīthe* i potvrđujemo njihovu istinitost.

Ovo je ono na čemu su se složili učenjaci svih predjela i krajeva.’’

DOSADAŠNJA IZDANJA
***"KELIMETUL-HAQQ"*:**

- **Dokazi za obaveznost pokrivanja lica**
  (Ebu Ahmed)

- **Dokazi da je isbāl harām**
  (Ebu Ahmed)

- **Kritika demokratije i ilustracija njene stvarnosti**
  ('AbdulQādir bin 'Abdul'Azīz)

- **Bolest irdžā'a**
  (grupa autora)

- **Šta čini *"Lā ilāhe illAllāh"*, a šta ga poništava?**
  (Hamid 'Alī Khān)

- **Kome se to priviđaju tekfirovci u Sandžaku i Bosni?**
  (''*Proglas o tekfīru*'' i odgovori na njega)
  (Kelimetul-Haqq)

- **Zalutale sekte sūfija i ši'īja**
  (Kelimetul-Haqq)

- **Isukana sablja na psovača Allāha, vjere i Poslanika**
  (Ebū Muhammed el-Maqdisī)

- **Šubhe vezane za propis demokratije u islāmu**
  (grupa autora)

- **'Aqīda potpomognute skupine**
  ('AbdulMedžīd el-Munī')

- **Tewhīd el-hākimijje**
  (grupa autora)

- **Allāhova pomoć je, zaista, blizu**
  (Sulejmān bin Nāsir el-'Ulwān)

- **Demokratija je vjera**
  (Ebū Muhammed el-Maqdisī)

- **Obaveze koje je dužan spoznati svaki muslīmān i muslīmānka**
  (šejhul-islām Muhammed bin 'AbdulWehhāb)

- **Ovo je ono što vam je vaš Gospodar obećao**
  (Reagovanje na incident u Novom Pazaru ispred Arap-džamije 3. nov. 2006. god.)
  (Kelimetul-Haqq)

- **Podučavanje najvažnijim pitanjima**
  (Ahmed el-Hālidī)

- **Može li se opravdavati neznanjem
  u djelima velikog širka i jasnog kufra?**
  (Ebu Muhammed)

- **Millet Ibrāhīm**
  (Ebū Muhammed el-Maqdisī)

- **'Aqīda ehlis-sunneta wel-džemā'ata**
  *(Metn/tekst sedam velikih djela 'aqīde muslīmāna na jednom mjestu, u jednoj knjizi:
  ''Wasitijjska 'aqīda'', ''Tahāwijeva 'aqīda'',
  ''Kitābut-tewhīd'', ''Tri načela'',
  ''Otklanjanje sumnji'',
  ''Djela koja izvode iz vjere'' i ''Šest načela'')*

- **Šerī'atski hidžāb**
  (Kelimetul-Haqq)

- **Istina o Turcima Osmanlijama**
  (Ebū Ahmed)

- **Muslīmān ili mušrik**
  (Ebū Hamza)

- **Dokazi za propis prijateljevanja sa mušricima**
  (šejh Sulejmān bin 'Abdullāh
  bin Muhammed bin 'AbdulWehhāb)

- **Biografija imāma Ahmeda,** ***rahimehullāh***

- **Uzvišena znamenitost u vrlinama Ibn Tejmijje**
  (imām el-Bezzār)

- **Osnove sunneta (*Usūlus-Sunne*)**
  (imām Ahmed ibn Hanbel)

- **Islām – savršeno potpuna vjera**
  (Muhammed el-Emīn eš-Šenqītī)